БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

44-дэхи жэлээ гараха.

БУРЯАД ҮНЭН

№ 272 (11?58)
1966 оной
ноябриин 18,
пятница

сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

АДУУН ҺҮРЭГ АШАТАЙ, ОЛЗОТОЙ

Шэнэ табан жэлэй туршада ээ ажахын продуктнуудые эгжүүлхэ тушаа КПСС-эй III съездын Директивэнүүд шухала зорилго табигдан. Тэрэниие бэелүүлэлсэжэ хадаа, республикымнай ажауд таряан ажахы эрхилхэ хамта, мал ажалаа саашаь хүгжөөхэ, тэндэһээ абта продукциин өөрынь үнэ сэн горитойгоор хямдаруулхаар ална.

Мүнөө үедэ республикымнай хоз, совхозууд илангаяа мяниилээд ехээр абадаг болохо эусалгатай зорилго урдаа ихай. Энэ асуудал яажа дхэгдэхэб? Үхэр малай тоо шоруулагдаха болоно, ажаууд тусхай шэглэлтэй һалнуудые бии болгожо, ажань зүбөөр эмхидхэжэ байна. хони, үхэр, гахай, тахяа буу үсхэбэрилхын хажуугаар нэгэ һалбари—адуун һүүдхэхэ бологдоно бшуу.

Манай Буряадай эрхэ байда адуу мори үсхэбэрилхэугаа таарамжатай. Тала дамнай уужам, бэлшээри эг. Энэ һалбариие хүгжөөондоо юун хэрэгтэйб даа. үн үхэр малтай жэшэхээр э, үбэл зунгүй бэлшээриадуулагдадаг мал ха юм. д һүүлэй хэдэн жэлдэ толгойнь хороогдоошьеээ, бүри урданайхитай саихада. тад ондоо байдал хална. Гушаад оной үеэр респикадамнай хоёр зуу гаран адуун байһан. Харин мү ойдоол 52 мянгаһаа үхэн тоологдоно. Колхоз, козууд энэ һалбариһаа балай мяха гүрэндөө худалданагүй шэ. Яахадааб? Адуун мүртөөр үдхэгдэнэгүй. Мүнөө һан бүхы адуунай арайхан гаран процентнь гүүд болоТиихэ саанаа үсөөн үнаган ана. Үнгэрһэн арба һарын шада зуун гүүн бүриһөө йдоо 55 унаган түлжүүлэг.

Хэрбээ адуун олоор үсхэбэридэдэг болоо һаа, энэмнай атай, олзотой байна бшуу. одоол хээрын бэлшээридэ жа, тамираа алдадаггүй энэ лай мяхан ондоо малайхиһаа ын үнэ багатай. Адуу ид холын бэлшээридэ адуудаг тулада ажахынуудта о, хони үдхэлсэжэ байхадань ршье һаалта хэдэггүй. Адуу мяханай элбэгээр гүрэндэ алдагдадаг болоходо, кол, совхозууд ондоо бусад маигаа тооe ойрын жэлнүүдтэ ршье олон болгохо аргатай. эл һайн талыень хаража, сэнгын совхозой адуушад алис уялга абаад, аймаг доо үүсхэл гартаһан, республын бусад ажахынуудые, ушадые энэ һалбаряа хүгжхын түлөө мүрысөөндэ ури байна. Эндэхидэй дүй дүрл, табиһан зорилгонь манай уряад үнэн» газетын хуудада һаяхан толилогдоо.

Адуун һүрэгэй олониинь дээ тэжэ Яруунын аймагай сэнгын совхозойхид хөөрэдэг. нь зүб! Тэрэниие барихада ютой талань харагдана. Энэ барииe хүгжөөхэдөө республымнай колхоз, совхозууд хо тунга бэлшээриие зүбөөр аглаха байна. Буряадаймнай а дайдада хахад миллион тар бэлшээриин газар тоогдодог. Тэрэнэй олохон мянганнь жэл бүри хэрэглэгдэнгүй нэ ха юм. Яруна, Баунта он Ахын аймагуудта, Зэдэ, аамин нютагуудаар хэды ехэ да малай бэлшээридэ хэрэгэгдэнгүй хосорно гээшэб! Энэ баялиг гансахан адуу олон лгобол ашаглагдаха байнал.

Мүнөөмнай ямар зорилго тагданаб? Адуугаа үсхэбэрилхэ ажахынууд бэлшээриин гарые зүбөөр хэрэглэхэ, адуудай ажалые һайнаар эмхидэ шухала. Зарим ажахынууд угаа ямаршье гуримгүйгөөр лшээнэ. Холын буусануудта уун һүрэг абаашагданагүй. усхайлан хэлэбэл, Химнэ голой эхеэр хэды ехэ бэлшээри байдаг гээшэб—тэрээндэ адуун бэлшээгдэнэгүй шахуу. Үбэлдөө саһа ехэтэй байдагшье һаань, Зэдын аймагай олохон ажахынууд ардагаа туужа, тунга бэлшээри һайнаар хэрэглэхэ арга боломжотой. Яахадаашьеб илангаяа Ахын аймагта адуун үсөөн байһаар. Захааминай аймагта орходоо эндэ тоо толгойнь хоёрһоо үлүүгээр үсөөн. Тиигээд энэ жэлдэ оройдоол 182 унаган абтаһан тэхэ гү, али зуун гүүнһээ 40 гаран унаган түлжүүлэгдэһэн болоно. Республикымнай холын Аха, Захаамин, Баунтын аймагуудта адуун һүрэг олошоруулхада илангаяа һайн арга боломжо бии. Эдэ нютагуудай эрхэ байдалда адуу үдхэлгэ гансахан мяха элбэгээр худалдахын тула бэшэ, харин мори унаа олон болгоходо шухала байна бшуу. Малшадай хамаг хүдэлмэри мориной хүсөөр бүтээгдэхэ байна.

Ондоо талыень харабал, ажахынууд саашадаа адуугаа үсхэбэрилхэдөө гүүдые олоорнь байлгаха ёһотой. Тэрээнгүйгөөр адуун һүрэгөө ойрын жэлнүүдтэ олошоруулхань бэрхэтэй ха юм. Хэрбээ колхоз, совхозуудай гол һүрэгүүдтэ мүнөөнэйхидэл 20 процентнь бэшэ, харин 30—40 процентнь гүүд байлгагдадаг болоо һаа, табан жэлэй эсэс болотор адуунай тоо толгой адагынь 1,5—2 дахин олошорхо байна. Тэрэнһээ гадна, гүүдэй һубайралгатай тэмсэхын туладa юун хэгдэхэб? Азаргануудые олон болгохо хэрэг гарана. Мүнөө үедэ 20—25 гүүн бүридэ нэгэ азарга табихада, зоотехническэ нормотой таарамаар. Һайн азарганууд ажахынуудта аргагүй хэрэгтэй. Тэрэмнай адуу үдхэлгэдэ туһатай байхаһаа гадна, һүрэгөө маналсана, шоно арьяатанһаа хамгаалалсана. Гүүн бүхэнһөө унага абахые оролдохо, даагадые гүүдһээ саг соонь илгажа, нэгэшье толгой гарзада оруулангүй түлжүүлхэ шухала. Энэ талаар Исэнгын совхозой адуушадай дүй дүршэлтэй танилсахада һургаал абамаар зүйлнүүд олон.

Тэдэнэр ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг боложо, һүүлшын жэлнүүдтэ зуун гүүнһээ 80—90 унага түлжүүлдэг болоһон.

Тиихэдэ манай республикын эрхэ байдалда үбэл, зунгүй бэлшээридэ адуулагдахадаа туража зүдэрдэггүй, таарамжатай үүлтэрэй адуу үсхэбэрилхэ, хажуугаарнь племенной хүдэлмэри һайжаруулха, адуушадай ажалые зоотехническэ заабариин ёһоор эмхидхэхэ хэрэгтэ ажахынуудай мэргэжэлтэд горитой үүргэ дүүргэхэ уялгатай.

Нүхэд адуушад! Октябриин 50 жэлэй ойе угтуулан социалис мүрысөөндэ оролсожо, ехэ уялга абаад, ажаллажа байһан Исэнгын совхозой адуушадай үүсхэлые үргэнөөр дэмжэжэ, Буряадайнгаа тала дайдада адуун һүрэг олошоруулхын түлөө тэмсээбди.

БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

ШАСАРГАНЫН ЭШЭ ҺАЙНААР ХЭРЭГЛЭХЭ, ХАМГААЛХА ТУХАЙ

Хээрын ургамал болохо шасарганын эшэнүүдые тэдхэн ургуулха, тиигэжэ үрэ жэмэс ехэтэй болгохо талаар нилээд ехэ хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ хэгдэһэн. Энээндэ 250 мянга гаран түхэриг гүрэнэй мүнгэн гаргашалагдаһан байна.

Тиигээшье һаа, Химнын совхозой харьяата плантаци, мүн Хяагтын, Зэдын, Сэлэнгын болон республикын бусад аймагуудта хүдөө газараар ургадаг шасаргана мууса хэрэглэгдэнэ, жэмэсынь эмхи гуримтайгаар куряагдажа абтанагүй. Тэрэнэй эшэнүүд али болохоор эбдэгдэжэ, хухалагдажа хэрэггүй болгогдоно, энэ үнэтэ эм домтой ургамалда хайша хэрэгээр хандаха ушар гарана. Энээнһээ боложо, шасаргана промышленна үйлэдбэридэ батаар бэлэдхэгдэнэ, худалдаа паймаанда мүртэйтөөр гаргагданагүй.

Энэ байдалые гуримшуулхын тулада БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет тусхай тогтоол абаба.

Химнын совхозой ургуулжа байһан, тэндэ өөрөө хээгүүр ургадаг бүхы шасарганые, мүн Хяагтын, Зэдын, Сэлэнгын, Түнхэнэй болон республикын бусад аймагуудта ургадаг тиимэ жэмэстэ ургамалые «РСФСР-эй байгаали хамгаалха тухай» хуулиин үндэһөөр гүрэнэй харууһанда табижа, үнэтэ жэмэстэ ургамал шэнгеэр хэрэглэхэ болгогдоо.

Республикын бүхы дайдада ургадаг жасарганые һайнаар хэрэглэхэ, хамгаалхын тулада иимэ хэмжээ хараалагдаба.

Химнын совхоздо өөрынь дайдаһаа гадна, Сэлэнгын совхоздо ороһон Химнэ голой аралнуудта ургадаг шасарганые харууһалжа байхыень даалгагдаа. Зэдэ голой аралнуудта, «Октябрьский» болон Борьёогой совхозой газар дээрэ ургадаг шасаргана Улаан-Үдын витаминна заводой харамжада табигдаха. Түнхэнэй аймагта ургадаг бүхы шасаргана (колхозуудай газарһаа бэшэнь) Буркоопсоюзай коопзверосовхозой трестын харамжада байха болоно.

Сэлэнгэ, Сүхэ мүрэнүүдэй захаар, Хяагтын, Сэлэнгын, Зэдын аймагуудта ургадаг шасаргана (колхозуудайхиһаа бэшэн) Буряадай АССР-эй Ой модоной ажахын министерствын лесхозуудай хамгаалгада даалгагдаа.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, Сэлэнгын, Зэдын, Хяагтын, Түнхэнэй аймагуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедүүд һарын турша дотор колхозуудтай шиидхэжэ, газар дайдадаа ургадаг шасарганые дээрэ заагдаһан ажахы, организацинуудай харууһалгада үгэхэ тухай хэлсэхэ болоно.

Шасарганые зүбөөр хэрэглэхэ, эшэ модонуудыень хамгаалха, зарим хүнэй зүгһөө зэрлитээр хандаха ябадалые усадхаха, малай хүлдэ оруулхагүй, түймэрһөө сараха тухайда хэмжээ абажа байхыень Химнын совхозой дирекци (нүхэр Цыбенов), Буркоопсоюз (нүхэр Именохоев), Ой модоной министерство (нүхэр Маслов), Эдеэ хоолой промышленностиин министерство (нүхэр Власов) уялгалагдаа.

Химнын совхозой газар дээрэ өөрын дура зоргоор шасаргана түүһэн, модыень эбдэһэн, ондоо ааша гаргаһан хүнүүд РСФСР-эй Кодексоор хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха.

Буряадай АССР-эй Ниитын гурим сахиха министерство, аймгүйсэдкомууд Химнын тусхай совхозой, мүн ондоо организацинуудай газар дээрэ ургадаг шасарганые хамгаалха хэрэгтэ туһалха, тэрэнэй үрэ жэмэс, түүжэ абаха гурим эбдэһэн хүнүүдые шанга харюусалгада хабаадуулха байна.

СОВЕТ ЗАСАГАЙ 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Улаан-Үдын ТЭЦ-эй котельнэ цехэй слесарь Петр Кравцов — уралан нарижуулагшадай эрхимүүдэй нэгэн. Тэрэнэй дурадхалаар шахтын тээрмэ шэнэдхэгдэн заһагдажа, жэлэй туршада 40 мянган түхэригэй арьбалалта хэхэ арга боломжо олгобо.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

МОСКВА ЗОРИБО

БАЯРАЙ хаража байдаг хонид холодоол тобир тарган байдаг. Һайнаар адуулан үбэлжэлгые угтана. Тиигээд олон хурьгадые абажа түлжүүлдэг. Энэ жэлдэ Баяр Бальчинов зуун эхэ хонин бүриһөө 87 хурьга түлжүүлжэ, Ленинэйнгээ нэрэмжэтэ колхоздо шалгарһан байгаа. Эдэ хурьгадынь эхэнүүдһээ амяарлагдаха үедөө тус тустаа 26 килограмм шэгнүүртэй болгогдоо һэн.

Хэдыхэн һарын туршада үбэлэй хурьгадые томожоруулха гээшэмнай шадабиратай хүнэй ажал ха юм. Тиимэшье даа. Нүхэр Бальчинов энэ жэлдэшье хурьга абалгаяа эмхитэйгээр угтахын түлөө оролдожо, хото хорёогоо һайнаар заһабарилжа абанхай. Бригадынгаа хүсөөр үбһэ тэжээл бэлдээ. Түл абалгын үедэ хурьгадтаа эдюулхэ һайхан үбһэтэй.

Һайнаар ажалаа эмхидхэдэг хадаа ахалагша хонишон нүхэр Бальчинов колхозойнгоо правлени, парткомой зүгһөө магтаал хайрада хүртэжэ байна.

Мүнөө тэрэ оронойнгоо ниислэл — Москва ошонхой. Тэндэ арадай ажахын туйлалтые харуулһан выставкэдэ хабаадаха юм. Баяр Бальчинов һайн юумэ хаража ерэхэ, нютагтаа бусаһан удаагаа нүхэдтөө хөөрэхэшье байха.

К. ЦЫБИКОВ,
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

ХҮЙТЭН ҮБЭЛҺӨӨ АЙЛТАГҮЙ

Энэ жэл урда жэлэйхидэ орходоо уташье, дулааншье намар болоо. Хэды тиимэшье һаа, манай малшад дулаанда найдаад, миин байнгүй—бүри эртээнһээ үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ эхилээ һэн. Урдань үбэлэй хүйтэн болотор дал хорёогоо заһабарилангүй, задагай зайдан байлгадаг ушарнууд али олон тохёолдодог бэлэй.

Манай «Коммунизм» колхозой түрүү малшад, хонишодой үбэлэй байрые харахада урмашамаар. Жэшээнь, хонишон Бимба Юндунов жэл бүри хонин бүриһөө хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг. Нооһошье ехээр хайшалдаг суутай. Тэрэ өөрынгөө хүсөөр хонидойнгоо байрые яндайтар заһабарилжа дулааланхай. Хонидынь шадал шэнээгээр һайн. Нигээд хурьгадай олоороо абтаха саг дүтэлхэнь ааб даа. Колхозой түрүү хонишон 100 хонин бүриһөө зуун хурьга абахаб гэжэ хөөрэдэг. Тэрээндэнь найдахаар ааб даа.

Хонишод Ц. Раднаев, Б. Аюшеев гэгшэд түлгэдые харууһална. Хониной байра шэнээр заһабарилагдажа, һайса дулаалагданхай.

Мүнөө манай хонишод Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, тэрэнээ нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын түлөө эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа ороо.

И. КОКОРИН,
парткомой секретарь.

БАРГАЖАНҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБҮҮД ДҮҮРГЭГДЭБЭ

Аргадын совхозой Арзагуунай отделениин һаалишан Дулгар Адушеева энэ жэлдэ 133,6 центнер һү һааха даабаритай аад, 145 центнер һү һаажа, түсэбөө холо үлүүлбэ. Мүн һаалишан Дунсан Дашиева жэлэйнгээ түсэб 1 центнерээр үлүүлээ. Энэ һаалишан тус отделениин Угнаасайн фермэдэ ажалладаг юм.

Гааргын МТФ-эйн түрүү һаалишан Дамдин Батуева өдэ хоёрһоо заашье гээгдэнэгүй. 10 һарада нүхэр Батуева 240 центнер һү һаажа, жэлэй түсэб 6 центнерээр үлүүлээ. Түрүү һаалишан мүнөө Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулан, ерэхэ жэлэйнгээ түсэб ноябриин 7-до дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абанхай.

10 ТРАКТОР ЗАҺАБАРИЛАГДАА

«Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй отделениин Батомунко Аюшинай даадат Могойтын МТМ-һээ 10 трактор заһабарилагдаад гараба. Эндэхи заһабарилагшад А. И. Кондаков, А. К. Большаков, В. А. Суворов гэгшэд үдэрэйнгөө даабарииe 100—120 процент дүүргэнэ.

А. ОЧИРОВ.

НАМАГ ХАТААГДАБА

«Бурводстрой» трестын СМУ-гай бүлэг хүдэлмэришэд Шитханай намагуудые хатааажа, сабшалангай 600 гектар газар Баргажанай совхоздо тушааба. Энэ газарынь саашадаа уһалагдажа байха юм.

Механизатор Н. Е. Малыгин «Э-653» түхэлэй трактораар Шитханһаа Хүхы нютаг хүрэтэрхи 12 километрэй зайда гүнзэгы ханааб татаа. Энэ ехэ ажалда мүн «Бурводстрой» трестын СМУ-гай хүдэлмэришэд: бульдозеристнүүд А. Лисовский, Г. Колмаков, гидробарилгашад Н. Малыгин, П. Капаров гэгшэд хабаадаба.

Р. БУДАЕВ.

Яруунын аймагай Исэнгын совхозой залуу адуушан Цыден Сультимов адуун һүрэгөө бэлшээридэ хаража байна.

А. ИСТОМИНОЙ фото.

ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

БОЛГАРИИН КОММУНИСТНУУДАЙ СЪЕЗД

СОФИ, ноябриин 16. (ТАСС). БКП-гэй Центральна Комитедэй болон Центральна шалгалтын комиссиин хосоото элидхэлнүүдые Болгариин Коммунис партиин IX съезд дээрэ зүбшэн хэлсэлгэ мүнөөдэр үргэлжэлүүлэгдээ.

Съездын хүдэлмэри эдэбхитэй һайнаар үнгэржэ байна. Делегадууд хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргана, саашадаа бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэнэ, дутуу дундануудаа элирхэйлнэ.

Съездын делегадууд хадаа Вьетнамда США-гай хэжэ байһан ээрхэг түримхэй ябуулгые эрид шууд буруушааһан, баатарлиг вьетнам арадтай аха дүү ёһоор талархажа байһанаа элирхэйлһэн үгэнүүдые хэлээ. Вьетнамай Демократическа Республикада туһаламжа үзүүлхэ талаар өөрынгөө партиин ЦК-гай болон правительствын абаһан хэмжээнүүдые Болгариин коммунистнууд һайшаагаа. Энээнтэй дашарамдуулан, КПК-гай хүтэлбэриин можо болоһые, Совет орондо эсэргүү, һүйдхэлтэ ябуулгануудыень тэдэнэр эрид шууд буруушаагаа.

Өөһэдынгөө партинуудай зүгһөө аха дүү партинуудай түлөөлэгшэд мүнөөдэр съездые амаршалаа.

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

ВЕНЭ, ноябриин 17. (ТАСС). Хофбург гэжэ ордоной залнуудай нэгэн үсэгэлдэр үдэшэ элдэб үнгын галнуудаар туяатан сасараа. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорные амаршалхын тулада австро-совет бүлгэмэй гэшүүд эндэ ерээ.

Австро-совет бүлгэмэй президент профессор Гуго Глязер тобшо үгэ хэлэхэдээ, Австри болон Советскэ Союзай хоорондохи хани барисаа хүгжөөлгэдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын гүрэн түрын хэрэгээр аяншалан ерэлгэ ехэ удха шанартай гэжэ тэмдэглээ. Бүлгэмэй алтан значогые Гуго Глязер Н. В. Подгорныдо барюулаа.

Федеральна канцлер Иозеф Клаус үгэ хэлээ.

Н. В. Подгорныдо үгын үгтэхэдэ, нэрьемэ шанга альга ташалган болоо.

Н. В. Подгорнын хэлэһэн үгэ угаа ехэ анхаралтайгаар шагнагдаа, нэгэтэ бэшэ альга ташалган болоо.

Уулзалга хани халуун, аятай зохид оршон байдалда үнгэрөө.

ХАМТЫНГАА ХҮСЭЛ ОРОЛДОЛГООР ВЬЕТНАМДА АМГАЛАН БАЙДАЛ ТОГТООЕ!

73 оронoй олониитын түлөөлэгшэдэй хандалга

Вьетнамда эсэргүү США-гай ээрхэг түримхэй ябуулгые болюулгахын түлөө эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй хамтаараа ябуулга хэхые уряалһан уряае дэмжэхэ гүйлтатайгаар элдэб оронуудай олониитын түлөөлэгшэдтэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет хандаа тээд Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедһээ ТАСС-ай корреспондентдэ мэдээсэһэн байгаа. Женевскэ хэлсээнүүдэй баталагдаһаар 12 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, 1966 оной июльдэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет иимэ хандалга гаргаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Энэ үүсхэл эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг соёл культурын, наукын, шажан мүргэлэй элитэ ажал ябуулагшадай, олониитын түлөөлэгшэдэй, политическэ олон ажал ябуулагшадай олон организацинууд болон хүдэлөөнүүдэй зүгһөө дэмжэгдэһэн байна.

Холбоото Штадуудай правительство Женевскэ хэлсээнүүдые хэрэгсээнгүйгөөр, Урда Вьетнамай арадта эсэргүү ээрхэг түримхэй байлдаа хэнэ гээд хандалга соо хэлэгдэнэ. Вьетнамай Демократическа Республикые бомбодожо, энэ гэмтэ муухай дайн байлдаае «үргэдхэлгэ» бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хэрэгтэ горитой аюул тохёолдуулна.

«Женевскэ хэлсээнүүдээр хараалагдаһан гол ёһонуудые хүсэдөөр хэрэглэлгэ Вьетнамда амгалан байдал тогтоохо ябадалда хүргэжэ шадаха» гээд хандалга соо онсолон тэмдэглэгдэнэ. «Эдэ гол ёһонууд ямар удхатайб гэхэдэ, Вьетнамай Демократическа Республикын газар бомбодолгые дары түргэнөөр болюулха, американ бүхы сэрэгүүдые гаргаха, Национальна сүлөөрэлгын фронтые мэдэрхэ» хэрэгтэй.

«Бүхы хүсэлэл оролдолгоёо нэгэдүүлхые, Женевскэ хэлсээнүүдые сахиха эрилтэ хэхыень, тэрэшэлэн Вьетнамай национальна бэеэ даанхай байдалые хүсэдөөр хангахын, энэ орондо амгалан байдал тогтоохын тулада хүсэтэ кампани хэхыень эб найрамдалай түлөө тэмсэл хэдэг бүхы шажан мүргэлэй, социальна болон политическэ бүхы организацинуудые, һайн һайхан сэдьхэлтэ бүхы эрэшүүл болон эхэнэрнүүдые уряалнабди» гээд хандалгын түгэсхэлдэ хэлэгдэнэ.

Энэ хандалга доро дэлхэйн 73 оронoй 2.000 хүнэй гар табигдаад байна. Энэ хандалгада гар табигшадай дунда үргэнөөр мэдээжэ болоһон ажал ябуулагшад: Финляндиин парламентын вице-түрүүлэгшэ Пааво Айтио, уран зохёолшо Луи Арагон (Франци), Цейлоной урдын премьер-министр, Шри Ланка Фридом гэжэ партиин ударидагша г-жа С. Вандаранаике, Густа Фучикова (Чехословаки. Юлиус Фучигай һамган), Синдзо Хамаи (Хиросима городой мэр), уран зураашад Ренато Гуттузо (Итали), болон Рокуэлл Кент (США), парламентын гэшүүн, урдын министр В. К. Кришна Менон (Инди), д-р Жозуэ де Кастро (Бразили), лорд Бойд Орр (Англи) гэгшэд бии. Хандалгада гар табигшадай дунда совет соёл культурын мэдээжэ ажал ябуулагшад М. А. Шолохов, Д. Д. Шостакович, И. Г. Эренбург, Н. С. Тихонов, А. Е. Корнейчук, Г. С. Уланова, академигүүд П. Л. Капица, Н. С. Семенов болон бусад бии.

КРЕМЛЬДЭ ХЭЛСЭЭНҮҮД ВОЛОНО

Ноябриин 16-да совет-фин хэлсээнүүд Кремль соо үргэлжэлүүлэгдээ.

Совет талаһаа — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. К. Байбаков, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад, Финскэ талаһаа—правительственна делегациин гэшүүд—премьер-министр Р. Паасио (делегациие толгойлогшо), Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Карьялайнен, Юстициин министр А. Симонен болон бусад тусхай тушаалта хүнүүд хэлсээндэ хабаадалсаа.

Советскэ Союзай болон Финляндиин хоорондохи хүршэ һайн харилсаа саашадань хүгжөөхэ асуудалнууд, тэрэшэлэн мүнөөнэй уласхоорондын байдалай асуудалнууд хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн хэлсээнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

(ТАСС).

Н. Г. ИГНАТОВЫЕ ХҮДӨӨЛҮҮЛГЭ

МОСКВА, ноябриин 16. (ТАСС). Партийна болон гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой Николай Григорьевич Игнатовые хүдөөлүүлгэ мүнөөдэр болоо.

Үдэрэй 2 час. Улаан талмай дээрэ сэрэгэй подразделенинүүд жэгдэ сэбэрээр жагсанхай байгаа. Ниислэлэй районуудай ажалшадай делегацинууд талмай дээрэ байлсаа. Наһа барагшын шатаагдаһан бэеын үнэһэ хээтэй урна В. И. Ленинэй Мавзолейн трибунын үмэнэ табигдаһан байгаа. Нүхэд А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, Б. Н. Пономарев, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүд К. Е. Ворошилов, А. И. Микоян, Н. Г. Игнатовые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд трибуна дээрэ зогсожо байгаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов шаналал-гашуудалай митингые нээгээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ В. И. Крестьянинов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Удаань Коммунис партиин, Советскэ правительствын хүтэлбэрилэгшэд, хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиин гэшүүд Мавзолейн трибуна дээрэһээ буугаа. Тэдэнэр наһа барагшын бэеын шатаагдаһан үнэһэтэй урные үргэжэ Кремлиин хана тээшэ ошоо.

Н. Г. Игнатовай бэеын шатаагдаһан үнэһые хээтэй урна Кремлиин ханада түнхигдэһэн нүхэн соо табигдаа. Тэрэниие хааһан мраморна самбар дээрэ иигэжэ бэшээтэй:

Николай Григорьевич
ИГНАТОВ

16 V 1901 — 14 XI 1966

Артиллерийскэ салюдай абяан нээрээ. Тэрэнь СССР-эй гүрэнэй гимнын аялгантай холисолдон һүр жабхалантайгаар зэдэлбэ.

Коммунис партиин, совет арадай аша туһада бүхы наһан соогоо алба хэһэн Н. Г. Игнатовай дурасхаалые һүүлшынхеэ хүндэлэн ёһолһон сэрэгэй подразделенинүүд Улаан талмай дээгүүр жэгдэ жагсаалаар алхалалдан гараа.

ПАРТИЙНА ХРОНИКО

ҺҮ ҺААЛИ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

«Мир» колхоздо КПСС-эй Зэдын райкомой бюрогой нүүдэл заседани һаяхан боложо, тус ажахыда һү үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбэй хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Бюрогой заседанида һаалиин гүүртэнүүдэй бригадирнууд, колхозой отделенинүүдэй эрхилэгшэд, мэргэжэлтэд уригдаһан байна. Тус колхоз байгша оной 10 һарын туршада һү үйлэдбэрилхэ жэлэй түсэб арайхан гэжэ 72 процент, гүрэндэ худалдаха түсэбөө 85 процент дүүргээ. Үнгэрһэн жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, һү үйлэдбэрилгэ 682 центнерээр, гүрэндэ худалдалга 327 центнерээр доошолһон байха юм. Илангаяа 2-дохи отделениин гүүртэнүүдээр һү һаали ехээр бага болоо.

КПСС-эй райкомой бюро дээрэ элирүүлэгдэһэнэй ёһоор, малай байранууд үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэн болгогдоогүй, тэжээлэй кухнинууд хаанашье түхеэрэгдээгүй, алишье гүүртэ дээрэ һолоомо гидролизно аргаар буйлуулагданагүй. Колхозой правлени болон партийна организаци һү һаали дээшэлүүлхэ, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр эхилжэ, һайнаар үнгэргэхэ тушаа шанга эрилтэ отделенинүүдэй эрхилэгшэдтэ, эндэхи партийна эхин организацинуудай секретарьнарта, колхозой мэргэжэлтэдтэ табинагүй гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

Һү үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха түсэбэй дүүргэлтые хангахын тула зохихо хэмжээ абаагүй байһанайнь түлөө колхозой парткомой секретарь нүхэр Б. Б. Лабаровта партийна зэмэ —выговор соносхогдобо. Бии байһан дутагдалнуудые дары усадхаха тушаа шухала хэмжээнүүдые абахыень колхозой правленидэ, партийна комитедтэ КПСС-эй райкомой бюро дурадхаба.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

МОСКВА. Вернадска Ломоносовско хоёр гудамжын бэлшэр дээрэ үндэр гэгшын ордоной торхо бодожо байна. Энэмнай Москвагай циркын шэнэ байшан гээшэ.

«Моспроектын» мастерскойдо манай корреспондент ошожо, циркын проектын авторнуудай нэгэн, залуу архитектор Владимир Хавинтай хөөрэлдэбэ.

— Москвагай шэнэ цирк хадаа дэлхэй дээрэхи эгээл ехэ циркын нэгэн болохо юм. Циркын үзэгдэлнүүдые нэгэ доро 3200 хүн хаража шадаха,—гэжэ В. Хавин хөөрэнэ.

Эндэ, циркын бүтэһэн хойно, ехэ олон манежүүд бии болгогдохо: моридоор гүйлгэлдэхэ, коньгигаар халтирха талмайнууд, шунгаха бассейн байха юм. Эдэнэй ашаар программые һэлгэлгэ тон түргэн байха.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ циркын торхо харагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

Америкын түримхэйшүүлэй урдаһаа баатарлиг тэмсэл хэжэ байһан вьетнам арадай нугаршагүй зоригые, тэрэнэй эрхэ сүлөөдэ батаар этигэдэгые дэлхэйн хүн зон һайхашаана, дэмжэнэ. Манайшье ороной ажалшад вьетнам арадтай һанал нэгэн, тэдэндэ туһална. Жэшээлхэдэ, Львовско химико-фармацевтын завод Вьетнамай Демократическа Республика эльгээхэ эм дом бэлдэнэ. Зураг дээрэ: эм орёогшод Ирина Козак Наташа Шелохович хоёр ДРВ эльгээхэ эмүүдые бэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фото.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ПАРТИИН РАЙКОМОЙ ГЭШҮҮН

ҮНДЭР ГЭГШЫН хада уланuудаар хүреэлэгдэһэн Тутхалта нютаг... Энэмнай аяар холын Захааминай эгээл саада талын нютагуудай нэгэниинь болоно. Эндэ аймагай «Байгал» колхозой эбэртэ бодо малай 5 гүүртэ, нэгэ һүрэг адуун үбэлжэдэг.

Хэдэн жэлэй саада тээ Тутхалта нютаг тухай дуулаһан хүн бүхы Захааминда үсөөн байһан. Теэд һаяын жэлнүүдтэ эндэхи малшадай эршэтэ ажал тухай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн, партиин райкомой пленум болон бусад суглаануудаар сагүргэлжэ хөөрэлдөөн болодог заншалтай. Тэндэхинэй ажал хүдэлмэри, ажабайдал тухай республикын газетэнүүдтэ бэшэгдээ. Тэндэхи малшад республикын малшадай зүблөөнүүдтэ, СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ хабаадалсаа. Байгша оной эхин багта Тутхалтын суута малшадай нэгэн областной партийна конференцидэ хабаадалсаа.

Түрэл нютагаа суута гаргаһан хүмнай хэн гээшэб? Агуухэ Ленинэй партиин гэшүүн Жүгдэр Ундеевич Цыденов болоно.

Жүгдэр Ундеевич һүүлшын арба гаран жэлэй хугасаа соо Тутхалтадахи һаалиин фермэнүүдэй нэгыень хүтэлбэрилжэ, малшадай ажал хүдэлмэриие шадамар бэрхээр ударидажа, ажалдаа асари ехэ амжалта туйлаа. Теэд Жүгдэр Ундеевич гүүртын малшадай ажалые хүтэлбэрилөөд, өөрөө һанаа амар һуудаггүй. Тэрэ гүүртын мал адуулагша юм.

Жэлэй дүрбэн сагта—зунай аяма халуундашье, үбэлэй хангинама хүйтэндэшье, хабарай хажар һалхиндашье—Жүгдэр Цыденов һүрэг малаа адуулжал ябадаг. Адуулхадаа зарим малшадта адли миил зүг зүглүүлээд орхихогүй, харин бэлшээриингээ газарые бэрхээр мэдэдэг болоһондоо, тэрэниие зүбөөр, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхые хүсэдэг. Жэшээлбэл, хоёр-гурбан үдэр Хойто-Байса үгсөөжэ бэлшээхэ, һүүлээрнь Зөөлэн-Шулуунда адуулха. Намарай дулаанда, үдэрэй ута байхада Жүгдэр Ундеевич малаа холын, хада уулатай бэлшээринүүдтэ ябуулдаг. Ушарынь юуб гэбэл, үбэлэй хүйтэндэ, үдэрэй богонидо малаа фермэдээ дүтэхэнэ бэлшээхэдэнь таатай һайн, ажалдашье хүнгэн байха ха юм.

Адууһа мал жэлэй ямаршье сагта зүбөөр бэлшээхэ гээшэ аргагүй ехэ удха шанартай гэжэ бултанда мэдээжэ. Хэрбээ зунай түнгэ ногоондо, намартаа һайнаар адуулаа һаань, үхэр малынь үлүү һайнаар таргалжа, үбэлэй хүйтэниие мэдэнгүй, тобир тарганаар ондо орохо зэргэтэй. Тиихэдэ бэлшээридэ һайнаар эдеэлүүлэгдээд, сагтаа уһалагдаад байбал, һү һаалишье хүнэгөөр дүүрэн байхал. Малаа һайнаар бэлшээгээд байбал, үбһэ тэжээлшье гамтайгаар гаргашалагдаха бэшэ аал?

Эгээл иимэ гуримуудтай һайнаар танилсажа, тэдэнэй оншыень оложо ажалладаг туладаа Жүгдэр Цыденов өөрынгөө хэрэгэй ёһотой мастер болоо, ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлана. Нүхэр Цыденовэй хүтэлбэрилдэг гүүртынхид һүүлшын 5—6 жэлэй туршада харууһалдаг үнеэн бүриһөө тугал абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлнэ. Тиихэдэ һү һаалинь жэл ошохо бүри ехэ болоно, даабари түсэбынь амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байдаг. Гүүртын малшад үнгэрһэн 1965 ондо бүришье ехэ амжалта туйлаа: харууһалдаг 85 үнеэнһээ 100 тугал абажа, түлжүүлһэн байха юм. Һааһан һүнэйнь өөрынь үнэ сэн бүхы колхозойхиһоо нилээд доогуур байһан.

Эндэ фермын малшадай һүүлшын табан жэлэй туршада туйлаһан ажалай тобшохон тоо, баримтануудые харуулмаар. Энэ үе соо тус фермэдэ 500 гаран тугалнууд түлжүүлэгдэжэ, колхозой бусад фермэ, гүүртэнүүдтэ үгтэһэн юм. Тиихэдэ хэдэн арбаад цистернэ һүн абтажа, гүрэндэ худалдагдаа.

Ажалша бэрхэ, юрын мал адуулагша Жүгдэр Ундеевич Цыденовэй ажал хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдээ. Тэрээндэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэртэ олгогдоһон. Нүхэр Цыденов нэгэнтэ бэшэ хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан, үнэтэ шанда хүргэһэн байха. Үнгэрһэн хабар, аймагай түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсажа, мотоциклаар шагнагдаһан юм. Тэрэнэй оролдосото ажалые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум үндэрөөр сэгнэжэ, гүрэнэй дээдэ шан —Ленинэй орденоор шагнаһан байха юм.

Жүгдэр Ундеевич гансашье даабарита ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг бэшэ, мүн ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Тэрэ Тутхалтадаа партгруппоргоор һунгагданхай, тэндэхи малшадай дунда ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг. Колхозой эгээл эдэбхитэй гэшүүдэй нэгэниинь байжа, артельдээ мяханай үүлтэрэй хальмаг мал үсхэбэрилхэ хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулалсаа. Үнгэрһэн жэлдэ болоһон аймагай партийна конференциин делегадууд тэрэниие партиин райкомой гэшүүнээр һунгаа.

Аймагай коммунистнуудай ехэ этигэл найдабариие бодото дээрэнь харюулхаар нүхэр Цыденов энэ жэлдэшье ажаллажа байнхай.

Агуухэ Октябриин социалис революциин 49 жэлэй ойн баярые Жүгдэр Ундеевичэй даадаг фермынхид ажалай шэнэ амжалтаар угтаһан байха юм. Фермын 100 толгой үнеэдһээ үнгэрһэн арба һарада 95 тугал абтаад, бүрин бүтэн түлжүүлэгдэнэ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө арбаад тугал абтахаар хүлеэгдэнэ. 10 һара соо һү һааха, гүрэндэ худалдаха түсэб горитойгоор үүүлэгдээ.

Тутхалтын Хойто-Байсадахи фермын малшад бултадаа эбтэй эетэйгээр, нэтэн һаналтайгаар ажаллажа, артелиингээ баялитые бүри арьбадхаха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулалсана. Тэдэнэй ажалай амжалтада КПСС-эй Захааминай райкомой гэшүүн Жүгдэр Ундеевич Цыденовэй хубитань ехэл гээшэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай газетэдэ толилогдоһоной һүүлээр нүхэр Цыденовэй нютагайнь хүбүүн Пыл Доржиев «Ленинэй орден гараараа барижа, нюдөөрөө харахамнайл хаш» гэжэ хэлээ һэн. Тэрэ залуу хүбүүн һанаһан һаналаа заатагүй хүсэндэнь хүргэхэл байха.

Иимэл даа, партиин райкомой гэшүүнэй һүүлэй хэдэн жэлэй ажалай намтар.

Б. ВАНЧИКОВ.

Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойдо

ЭНЭЭНЭЙ ТҮЛӨӨ АЖАҺУУХААР ДАА!

Агуухэ Октябриин социалис революциин үедэ Росси, Петроград ерэһэн Франциин сэрэгэй түлөөлэгшэдэй дунда капитан Жак Садуль бии байһан юм.

1918 оной март һарада тэдэ түлөөлэгшэд эхэ нютагаа бусаад, харин Ж. Садуль үлэһэн байгаа. Агуухэ Октябриин нүлөөн доро РКП(б)-гэй француз хэлтэсдэ орожо, һайн дураараа Улаан Армиин зэргэдэ жагсаа бэлэй. Коминтернын I-дэхи, 2-дохи конгрессүүдтэ хабаадалсаһан. Хубисхалша ажал ябуулгынь түлөө Франциин сэрэгэй сүүд Жак Садулиие буудан алаха шиидхэбэри заочноор гаргаһан байгаа. 1924 ондо Францияа бусахадань, тэрэниие зэмэгүй гэжэ тоолоһон юм. Саашанхи жэлнүүдтэ Ж. Садиль амгалан байдалай түлөө, арадуудай хоорондохи хани барисаанай түлөө эдэбхитэй тэмсэл ябуулаа. Франциин сэрэгэй капитан ябаһан Жак Садуль «эгээл бэрхэтэй хэсүү сагтань Октябриин хубисхалай үнэн хани байһанайнгаа түлөө» Агуухэ Октябриин 10 жэлэй ойн хүндэлэлдэ 1927 оной ноябрь соо Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэн.

Жак Садулиин үдэр үдэрэй тэмдэглэл болон бэшэгүүд Октябриин революцида хабаадалсаһан, караһан хари гүрэнэй эрхэтэдэй дурдалгануудай согсолбори соо хэблэгдэхэ. Тиимэ номые Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулан, Политиздат бэлдэжэ байна. Хэблэлэй һониной агентство (АПН) Ж. Садулиин тэмдэглэлнүүдһээ хэһэгүүдые, тэрэнэй Ролландо бэшэһэн бэшэгүүдые уншагшадайнгаа анхаралда дурадхана.

1918 оной июлиин 14.

Эрхэтэн Ромен Роллан!

Республиканска байгуулалтые хүндэлдэг бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүдэй Бастилиие дайлан абаһан ойн үдэрые тэмдэглэн, Франциин революциие һайшааһан үгэ хэлэжэ, ойрын сагта хүнүүдэй аха дүүгэй хани холбоо байгуулха байһанда эгэршэгүй этигэлээ мэдүүлжэ байһан энэ үедэ Антантын правительствануудай Ородой хубисхалые бута дэбһэхэ шиидхэбэри гаргаһан тухай мэдээсэл дуулабабди.

Антантын добтолго хадаа Германиин ээрхэг түримхэйшүүлдэ голдоо хүртэһэн, засагаа алдаһан ангида эсэргүү, өөһэдынгөө дээгүүр тушаал зэргые, баян зоориие бусааха гэжэ юунһээш ехээр эрмэлзэдэг хорото аристократуудта, буржуйнарта эсэргүү тэмсэл ябуулжа, зобохын ехээр зобоһон Совет засагта ехэ аюул тохёолдуулаад байна...

Бүгэдэ нийтын үймөөнэй үедэ сэсэн үзэл бодол баримталдаг, ородой хүдэлмэришэн ангиин эхилһэн коммунис дүй дүршэлэй бүхы хүн түрэлхитэндэ хэды ехэ удха шанартай байһые мэдэһэн гү, али тухайлһан Европын эрхэ сүлөөдэ дуратай хүнүүд Антантын гүрэнүүдтэ иимэ харата муухай ааша гаргуулхань гээшэ гү?

Большевигүүдэй революци гэдэг юуб? Урдаа ямар зорилго табяаб? Энэ үдэр болотор юу бэелүүлээб? Тэрэ Революциие хамгаалһанай хэрэг бии гү? Минии эльгээһэн документнүүд үнэн ушарыень мэдэжэ абахадатнай туһалха байха гэжэ этигэнэб. Һүүлэй 9 һарын турша соо Россида болоһон үйлэ хэрэгые хэнһээшье үлүүгээр хажууһаань адаглан хараха арга олоһон байнаб. Хараһан үзэһэн юумэеэ үдэр үдэрэй тэмдэглэл шэнгеэр бэшэбэб. Теэд, эдэмни хүсэд бэшэ, дан тобшо, зарим ушарта зүрюушье байжа болохо. Тэмдэглэлнүүдээ би урдань Франци эльгээһэн байгааб. Харин мүнөө тэдэнэйнгээ хоёрдохи дангые оложо, Танда ябуулбаб.

Эдэ документнүүдые Танда эльгээхэдээ, социалист ба француз байһан уялгаяа дүүргэхэб гэжэ гүнзэгыгөөр этигэнэб....

Эдэ тэмдэглэлнүүдтэйм танилсаад, Танай һанамжаар, һонирхожо боломоор Франциин улас түрын ажал ябуулагшадта, хурса ухаан бодолтой хүнүүдтэ тэдээн тухаймни мэдээсэхыетнай тон ехээр гуйнаб...

...Ородой революциие дарахадаа, дайнай илалта туйлахагүйбди. Холо харахагүй зонхилогшодтоо мэхэлэгдэһэн Антантын министрнүүд ажалша хүн зониие мэхэлжэ, Соведүүдтэ эсэргүү добтолгодо бодхоожо магад байха. Теэд худал хуурмаг, луйбуур мэхэ элиржэ, үнэн хэрэг манцахал. Тиихэдэ хорото ааша гаргаһан правительствануд хэды ехэ зэмэ зонходо орохоб. Хэды ехэ уур сухал, зэбүүрхэл зоной зүрхэндэ суглархаб, хэды олон, хэндэш хэрэггүй жэгшүүритэ тулалдаан хожомоо болохоб! Теэд иимэ зэмэтэ ябадалые сагааруулхын аргагүй. Шэнэ һандарал үүсхэжэ байгаад, хуушанай һандархайе һэргээн бодхоожо болодоггүй.

Минии үеын хүнүүдэй үзэл бодолые бүридүүлхэ, сэдьхэл зүрхыень һэргээхэ талаар айхабтар һайн һайхан хэрэг хэһэн Тан шэнги хүнүүд Антантын гүрэнүүдэй хорото аашада һаад хэжэ шадахал. Энэ— тэдэнэй уялга үүргэ ха юм.

Эрхэтэн Ромен Роллан, аха дүүгэй арюун сэдьхэлээ, үнэн сэхэ байһанаа элирхэйлэгтнэ.

Ж. САДУЛЬ.

* * *

1917 оной октябриин 15.

Би октябриин 1-дэ Петроград ерээб. Таба хоноод, түлөөлэгшэдтэеэ хамта Архангельск хото эльгээгдээ һэм. Үсэглэдэр лэ бусажа ерэбэб.

Архангельск ошохо, мүн Петроград бусаха харгыдаа табяад солдат, офицер, хүдэлмэришэд, наймаашадтай оршуулгашаар дамжуулжа гү, али өөрөө хөөрэлдэхэ арга боломжотой байгааб... Эгээл һайн юумэн юуб гэхэдэ, хахад һара соо ородой ажабайдалтай танилсажа байнаб. Үйлсэдэ, трамвай соо ябахадаа, ород айлда байхадаа ехэ юумэ хаража, дуулажа, мэдэжэ абааб. Урдынгаа дадал болоһон байдалые буйлуулдаг ухаандаа шэнэ, һонин зүйл хадуугааб.

Анха түрүүшынгээ ажаглалтаһаа иимэ тобшолол хэмээр байна. **Энэ дары амгалан байдал тогтоохо гэһэн һанал бодол—ниитэ зоной һанал бодол мүн.**

Энэ асуудалаар минии уулзаһан хамаг ород зон большевигүүдтэй нэгэн һаналтай юм байна. **Шэнэ Росси эб найрамдал тогтоогоод байхадаал, эмхидэлтэй болоожо шадаха.**

Американецуудай, англичануудай, немецүүдэй, французуудай үндэһэн омог заншалые мэдэхэб, теэд, сэхынь хэлэхэдэ, ородуудай үндэһэн омог заншал мүн лэ ехээр хүгжэнги юм гэжэ мэдээгүй ябааб.

Эхэ орондоо дурладаг ород зоной сэдьхэл манайхиһаа онсо илгаатай. Тэдэнэр... үзэл бодолдоо ехээр шүтэдэг зон байна. Тиин, минии уулзаһан, хөөрэлдэһэн бүхы ород хүнүүд Агуухэ Ород гүрэнэйнгөө хожомоо угаа ехээр һалбаран хүгжэхэ байһан тухай тон найдалтайгаар хөөрөө һэн. Үндэһэн ёһоной абьяаста халуун сэдьхэл тэдэниие зоригжуулна гэжэ мэдэхээр байгаа бэлэй.

Заха хизааргүй байгаалиин баялигтай, хүн зоноор тоогүй олон, эгээл ехэ, шэнэ ёһоор һая тогтоһон, эгээн түрүү үзэл бодолоор зэбсэгжэһэн манай орон болбосоронги үндэһэ яһатанай дунда һаяар түрүү һуури эзэлхэ гэжэ ород хүнүүд этигэнэ. Эдэ бүгэдэеэ бүхы талаарнь хэрэглэхэ, эмхидхэхэ, хүгжэн һалбархын тулада амгалан байдал хэрэгтэй гэжэ тэдэнэр нэмээн хэлэдэг...

Манда амгалан байдал үгэгты, тиигэж һаатнай—республика тогтоохобди,—гэжэ революционернүүд баталан хэлэдэг. Манда эб найрамдал үршөөгты, тиигээ һаатнай—революциетнай усадхахабди,—гэжэ буржуйнар гэмэрнэ. Дайе эршэмтэйгээр үргэлжэлүүлхэдэ, бүхы дэлхэйдэшье, Россидашье туһатай байжа болохо һэн гэжэ хэдышье идхаа һаа, алишье талые үнэншүүлжэ шадахагүй.

Революциингаа туйлалтые хэрэглэхын тула ород солдат амгалан байдал хүсэнэ.

Ород хүдэлмэришэд болон таряашад дайнай урда тээ зоболон үзэдэг байгаа. Солдадууд болоходоо, үшөө ехэ зоболон гаталжа захалба. Ород сэрэгэй эдэ 3 жэлдэ тэсэжэ байһан бэрхэшээлые, зоболонгые, хохидолые ондоо ямаршье сэрэг тэсэжэ шадахагүй гэжэ эндэ хэлсэдэг. Зоболон үзэһэн, нэгэндээ нэтэрһэн эдэ хүнүүдтэ, Революциин эдэ солдадуудта гэнтэ эрхэ сүлөө, амгалан байдал, газар үгэхэбди гэжэ, ондоотоор хэлэбэл, энээнэй түлөө ажаһуухаар бүхы юумые, жаргал эдлэхэ бүхы юумые үгэхэбди гэжэ найдуулба ха юм. Ород солдадууд «хаан баабайда» этигэхээ болёо.

Танкер «Генерал Жданов» Югославиин судна барилгын «Сплит» заводто бүтээгдэһэн юм. Энэ ехэ судна Советскэ Союзай захилаар бүтээгдээ. Югославиин судна барилгашадай бүтээһэн томо пароход, танкернуудые океанай сэнхир харгынуудта олоор хаража болохо.

ТАСС-ай фото.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА — ЭРХИМ ҮРЭҺЭ

Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахынхид таряанай ургасые жэл бүхэндэ дээшэлүүлнэ. Энэ жэлдэ ажахын түбэй тоот дээрэ һайн шанартай 39 мянга шахуу центнер тарян оруулагдаһан байна. Энэнь нёдондонойхиһоо 17 мянган центнерээр дээшэ болоно. Энэ тарянаиинь сат соогоо сэбэрлэгдээд, үрэһэнэй шанарта хүргэгдөө.

Энэ ажахынхид республикынгаа колхоз, совхозуудта 12000 гаран центнер үрэһэнэй эрхим таряа худалдаха юм. Октябриин һайндэрэй урда тээ «Онохойско-547» гэжэ сортын обёос сэбэрлээ. «Онохойско-4» гэжэ сортын 3000 центнер шэниисэ худалдахаар бэлэн болгонхой.

Тэндэ үрэһэ сэбэрлэлгэ оньһоруулагдажа, хамаг хүдэлмэринь тэрэнэй хүсөөр бүтээгдэнэ.

ГАХАЙШАДАЙ АМЖАЛТА

Мария Петровна Перфильева 20 шахуу жэл соо гахай харууһална. Энэ үе соо ажалай тоhхол оложо, гахай түрүүлхэ, тэрэнэй түл абаха талаар ехэ дүршэлтэй болоһон байха. Тэрэнь жэл бүхэндэ түл олоор абаха арга олгоо. Мүнөө жэлдэ нүхэр Перфильева гахай бүхэнһөө 15 поршоонхо абаад, түлжүүлжэ байна. Иимэ хүнүүд Сотниковой гахай тэжээдэг фермэдэ үсөөн бэшэ.

Гахай шахагшад жэлэй эхинһээ хойшо түсэбэй ёһоор 3200 гахайн орондо 3300 толгой шахаба. Тэдэнь дунда зэргээр толгой бүриин 100 килограмм болгогдожо тушаагдаһан байна. Гахай шахагшадай дундаһаа К. В. Казарбина ехэ амжалта туйлаа. Байгша оной үнгэрһэн арба һарын туршада гахайнуудайнгаа шэгнүүрые бүхы дээрэнь 196 центнерээр нэмээһэн байха юм.

ПУТЕВКООР ШАГНАГДАБАД

«Маяк» колхоздо олон жэлдэ оролдосотой һайнаар ажаллажа байһан механизаторнууд үсөөн бэшэ. Тэдэнэй дунда комбайнер М. С. Михалев гэгшэ үнэн сэхэ ажалаараа шалгарна. Тэрэ хадаа жэл бүхэндэ таряа ехээр хуряадаг. Жэшээнь, байгша оной таряа хуряалгын үедэ «СК-3» комбайнаар 300 гектарай ургаса хуряажа, 5000 гаран центнер таряа сохиһон байна. Тиигэжэ колхоз соогоо түрүү һуури эзэлэнхэй.

Тэрэшэлэн комбайнернууд М. С. Ивлев, И. А. Павлов гэгшэд таряа ехээр хуряаһаараа шалгарба.

Колхозой правлени, партийна комитедэй шиидхэбэреэр ургаса хуряалгын мастернууд М. С. Михалев, М. С. Ивлев, И. А. Павлов гэгшэд СССР-эй арадай ажахын туйлалтануудые харуулха выставкэ хараха түлөөһэгүй путёвкоор шагнагдаһан байна.

АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭЛ ХАНГАХЫН ТУЛАДА

Эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаха магазин Ключи тосхондо нээгдээ. Магазин уужам, гэрэлтэй. Эгээл иимэ магазин Красноярова тосхондо Октябриин һайндэрэй урдахана нээгдэһэн байна.

Мүн Ивалга тосхондо эдеэ хоолой шэнэ предприяти—«Кафе Ивалга» гэжэ кофе уудаг газар бии болобо.

Сэлэнгэ, Дээдэ-Жэрэм тосхонуудта һаяар шэнэ магазинууд нээгдэхэнь.

А. НАГАСЛАЕВ.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯСХАЛАН

ХАНОЙ. (ТАСС). ДРВ-гэй Национальна суглаанай саг үргэлжын комитедэй ээлжээтэ заседани һаяхан боложо, 1966 оной түрүүшын юһэ һарын турша соо гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай ДРВ-гэй гүрэнэй түсэблэлгын комитедэй түрүүлэгшэ Нгуен Коной элидхэл, тэрэшэлэн 1966 оной гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай Финансын министр Данг Вьет Тяу гэгшын элидхэл зүбшэн хэлсэгдээ.

1966 оной түрүүшын 9 һарада гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ болон бюджедэй гүйсэдхэл энэ жэлдэ гүрэнэй түсэбөөр табигдаһан зорилгонуудай зүб байһые гэршэлэн харуулаа гээд сат үргэлжын комитет тэмдэглээ. Эрэлхэг зоригто тэмсэл хэжэ байһан Хойто Вьетнамай арад үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэдөө, олон бэрхэшээлнүүдые дабажа гараа, шэнэ эрхэ байдалда экономикоёо тааралдуулха зорилгонуудые хангалтатайгаар дүүргээ.

Экономическа болон өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадалаа бэхижүүлгэдэнь Вьетнамда туһалдаг аха дүү социалис оронуудта саг үргэлжын комитет вьетнам арадай зүрхөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. 1967 оной гүрэнэй түсэбэй гол зорилгонууд болон бюджедэй проектые комитет һайшааһан байна.

„ХОДОЛ ИИМЭ ЮУМЭЛ ДАА“

СОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ШДАГАТАЙН леспромхозой (Загарай) директорэй кабинет... ктор Еремей Иванович Тугу- руун гар дорохи аппарадайн- он тобшонуудые удаа дараа- ража, модо бэлэдхэлэй—Шар- Эхи-Горхоной, Сонгинын, Ха- ралэй участогуудта хонходожо, стай бүдүүн шанга хоолой- айхабтар олон юумэ асууна, ана, захяа заабари үгэнэ. юунэй хэгдэһэн гү, али хэг- отойе тайхалтай һонороор . Жараадтаа дүтэлһэн наһа- шее зоригоо мохоотүй зандаа. лозаводтой нилээд удаан үгэ .

Эндээ туршалгын, автомати- шпалозавод баринхайбди. ю бэзэт даа. Холтоһотой мон- зандаа ороһон бревно бэлэн болоод, автомашинада ашаг- Советскэ Союз соо түрүүшын ан иимэ завод... Яһала гэмгүй кэ байна. Тиигэбэшье дутаха ь олон. Хамаг арга шадал соо- олдожол байнабди. Молоной е оньһожоруулха түбэй эр- жэлэлгын институдай Эр- и филиалай хүдэлмэрилэгшэд туһалжа байна,—гэжэ дирек- ида хөөрэбэ. Ажал хүдэлмэ- э бэшэшье ондоо нилээд һо- той вүйлнүүдые дурдана. Ажа- эрхилхэ шэнэ гуримда яагаад байһанаа, Совет засагай 50 жэ- ойдо зорюулагдаһан мүры- оролсожо эхилһэнээ, бү- спублика доторoo предприя- а түрүү зэртэдэ яажа гараһан тодорхойгоор хөөрэнэ...

тэн байтар нэгэ, хэнэшьеб, хү- шэн орожо ерээд, директор- агүй хүндэтэйгөөр хандана. Хара-Хүтэл ошожо хүдэлхэ тухайдаа шиидэбэ гүт? Гэртэхин бү- лэнэршни зүбшөөбэ гү?

— Шиидээб....

— Хүбүүншни юундэ һургууляа хаяаб?

— Мэдэнэгүйб. Өөрөөл һураха дурагүй үхибүүн.

— Юун бригадир, юун эсэгэ гээ- шэбши, үхибүүндээ үгөөэ дуулга- жа шадахагүй,—гээд директор халта шантарха маяг үзүүлбэ.—Тэрэ хү- бүүгээ заатагүй һургуулидань ябуу- ла... һурахагүй үндэһэниинь үгы. Һайн һайханшье һууна хаямта. Һүүлдэ шалгахабди. Ойлгосотой гү?

— Ойлгосотой, Еремей Иванович, —гээд, орожо ерэгшэ хүн һард гара- шаба.

Удаань нютагай сельскэ Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Вставская З. В. бии болоодхибо. Хэ- дэн һара жэл соо уулзаагүй мэтэ уринаар хандаба.

— Еремей Иванович, бюджетэй- мнай мүнгэн хаанашье хүртэнэгүй. Гансал Дархинтада арайхан гэжэ фельдшерскэ пункт бариһымнай мэ- дэнэт.... Үноохи спортзал тухай мэ- дэжэ ерээлби даа. Мүнгэн оробо гээ- шэ гү, али үгы гү?

— Ороо, ороо, һанаагаа ехээр бү зобо. Тусхай бригада, техникэ томи- лообди.

— Һайн лэ гээшэ, Еремей Ивано- вич.

— Баһа нэгэ асуудал: тээсгэн хэлсэгшэ хоёр айлнай шэнэ гэр бари- хань. Ханын модо, хёосо...

— Үгэхэбди. Бэшүүлжэ абуу- жаг.

— Бүришье һайн.

— Шпалозаводоймнай үйлсын ко- митет яһала хүдэлжэ байна ха. Бү- хы үйлсөөрөө воскресник үнгэргэжэ, гэртэхи газаахияа хамажа, унин тоо- һон болоожо байнад. Айлнууд пали- садниигуудаа ехэ зохидхоноор хорёо- лоо. Байза, үйлсынь комитедэй тү- рүүлэгшэ Витусько бэлэй гү?

— Тиимэ.

— Үйлсын бэшэ комитедүүдэй тү- рүүлэгшэнэрые суглуулжа хөөрэл- дэе.

— Тиигэе.

Сельгүйсэдкомой түрүүлэгшэ ехэл урматайгаар гаража ошоно.

Еремей Иванович—аймагай Сове- дэй депутат, аймгүйсэдкомой гэ- шүүн. Теэд нютагайнгаа сельгүйсэд- комтой, эндэхи саг үргэлжын комис- синуудтай үнэхөөрөө ехэл холбоо- тойгоор хүдэлдэг. Мүнөөдэр Встав- ская ерээ. Гэбэшье ходо хүнэй орожо ерэхые хүлеэхэгүй, харин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо талаар сельсоведэй саг үргэлжын комис- сиин түрүүлэгшэ В. Д. Пронинийе үглөөдэр өөрөө бэдэржэ ошохо, үүс- хэл гаргаха, дурадхал оруулха..

Иимэ эбтэй эмхитэй байһанай аша туһаар дурсагдаһан леспромхоздо гансахан энэ жэлэй эхилһээр 160 үхибүүдэй һураха дунда һургуу- ли, улаан булан, байрын хэдэн гэр- нүүд баригдаа, Хара Хүтэлдэхи клуб, түбэй тосхондохи библиотекэ, баһа һургуули, хүүгэдэй саад айхаб- тар һайнаар һэльбэн заһабарилаг- даа. Болхоогдожо эхилһэн байранууд олон.

Леспромхозой гэр байрын-ажа- һуудалай таһагайхид директор-де- путатдаа бараалхабад.

— Намда мэдүүлгэ бии гээ һэм- найб. Байра үгэнэгүйт гэжэ Иванов- тан бэшэнхэй. Юундэ ошожо шалга- нагүйбта? Тэдэнэйхи хаагуур— Ту- лаевай нэрэмжэтэ үйлсын эүүн за- хаар һуудаг бэлэй гү? Өөрөө ошожо ерэхэмни,—игэжэ Еремей Ивано- вич мэдүүлбэ.

— Үгы, болиит. Сүлөөгүй бэшэ аалта. Бидэнэр ооһэдөө ошоно ааб- забди, Еремей Иванович.

— Гэмгүй. Ошожол ерэхэм. Тэрэ айлайда нэгэтэшье орожо үзөөгүй хүмби.

Тиигээд лэ налшагархан нэгэ гэр- тэ хүрэжэ ошобо. Эзэдынь ажалдаа. Бага наһанай хэдэн үхибүүд. Хүг- шөөнь эдэнээрээ «носолдонхой».

— Байра абахат даа. Ууjам, һайн байра. Баабайдатнай хонходохоб.

Хүгшэн аргагүй баярлаба.

— Нээрээ гү?—этигэжэ ядангяар асууба.

— Заатагүй абахат. Баабайтнай ехэ зүб мэдүүлээ байна. Һайнаар хү- дэлнэшье.

...Һүүлээрнь модо бэлэдхэлэй участогууд дээгүүр ябалган.

Үдэшэндөө Культурын ордон соо залуушуултай уулзалган.

— Еремей Иванович, орденуудаа юундэ оройдоошье зүүнэгүй гээшэб- та. Мүнөөдэр зүүхэл байгаат,—гэжэ сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ З. В. Вставскаягай халта ажатлаха- да, Ленинэй, Ажалай Улаан тугай, баһа Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу- ехэ дайнай үедэ абаһан дайшалхы гурбан орденуудаа, мүн олохон ме- дальнуудаа жэрышэтэр зүүгээд һуу- гаа һаань,хэды гоё байха һааб» гэжэ һанагдаа һэн.

— Хүлисэгты. Сүлөө болоогүй. Өөһэдөөл зэмэтэйт. Дааша дабаша- гүй ехэ даабари үгэнэ хаямта. Ган- сал ЖКО-до найдаад һуунгүй, тэрэ гэр байрын хубаарида туһалалсаха байгаа гүбта даа,—тээд Еремей Ива- нович энеэбхилбэ.

— Ходол иимэ юумэл даа, манай директор-депутат, юу гайхааб та?» —гэжэ Доодо-Элхиин сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр З. В. Вставская хожомынь омогорхон хэ- лээ һэн.

Р. ЦЫБИКОВ,
манай тусхай корр.

Гомбо Жүгдэр дүрбэн жэлэй урда тээ Монголой Арадай Республикаһаа ерээ һэн. Тэрэ мүнөө Зүүн Сибиріин культурын институдай дүрбэдэхи курсада һурана.

Энхбаяр—энэ институдай нэгэдэхи курсын студентка. Эдэ хоёр сугтаа номоо үзэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гомбын зохёоһон «Түрэл талын үглөогүүр» гэһэн дууе шагнажа байна. Э. ЛАПИНАЙ фото.

△□△

Утаһа ээрэгшэ Екатерина Минаевна Охрименко Улаан-Үдын сэмбын фабрикада 20 жэл хүдэлнэ. Нүхэр Охрименко эршэтэ ажалаараа шалгаран, коммунис ажалай ударникай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ үни хүртэнхэй. Екатерина Минаевна халаан бүринггөө даабари хоёр үлүүлжэ, 110 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Охрименко ажалдаа.

МАНТАЕВ фото.

—□—

НАҺАНАЙ ДУРШЭЛ

Багшын тэмдэглэлһээ

Бүхы үе сагта урда үеынхи- ынь хойто үетэндөө ёһо заншал- ай талаар захяа заабари үгэдэг ёһотэй. Бэеэ гуримтайгаар аба- жа ябаха гэһэн һургаал захяа заа- бариин дэбтэр мэтээр гарһаа гар- таа дамжуулагдадаг бэшэ ааб даа. Иимэ ёһо заншалые хүнүүд на- һан соогоо бүридүүлдэг юм.

Манай залуу үетэнэй бэеэ һай- наар абажа ябаха ёһо заншал һур- гуулида яагаад хүмүүжүүлэгдэ- эб, эдиршүүлдэ ажабайдалай түрүүшын дүй дүршэл һургуули яагаад дамжуулнаб гэжэ хөөрэхэ һанаатайб.

Манай һургуулиин олонхи баг- шанар дайнай үеын хүнүүд боло- но. Тэдэнэр нэгэн гэбэл,—дайнда байлдалсаһан, үгышье һаа,— дайнай үедэ ажаллажа эхилһэн хүнүүд. Тэдэнэр бэрхэшээл ябһа- ла үзэһэн байха. Ажалда дур- лаха, өөртөө, бусадта эрилтэ ехэ- тэйгээр хандаха, үнэн сэхэ сэдь- хэлтэй байха,—иимэ һайн һайхан заяа, ёһо заншалые урда үеын- хид залуу үетэндөө дамжуулха болоно. Теэд ажабайдалай дүй дүршэлые гансал үгөөр дамжуул- жа шадагдахагүй. Жэшээлхэдэ, ажалда дурлалгые — хүнэй энэ гайн һайхан шэнжые, манай һа- наһаар, юрэ заажа, номнол ун- шажа нэбтэрүүлхэгүйш. Хүн өөрөө ямар нэгэн ажалда, эрдэм номдо шунаха зэргэтэй юм. Яагаад энээ- ниие туйлахаб?

15—16 наһатай үхибүүд ямар нэгэн ажал хэрэгтэ шунан орохо гэжэ оролдодог, Энэл үедэнь—хү- бүүд, басагад болоожо ябаһан үе- дэнь—тэдэнэртэ дуратай хэрэгы- ень оложо үгэхэ тон шухала юм. Хожомоо ямар нэгэн мэргэжэл олоходонь туһа хүргэхэ бшуу. Ака классаархинай ямар нэгэн эрдэмдэ шунажа орохынь тула «һургуулиин университет» эм- хидхээбди. Иимэ «университе- түүд» мүнөө олон һургуулинууд- та бии болоо. Манай универси- тетэ уран зохёолой, уран бүтээ- лэй, түүхын, физикын, матема- тикын, биологиин—табан фа- культет бии. Факультет бүхэндэ һарадаа 2—3 дахин лекци ун- шагдадаг. Һурагшадай табан фа- культедтэ ябахаар лекциин рас- писани тааруулагдадаг. Лекциһээ гадна, факультет бүхэндэ практи- ческа хэшээл үнгэргэгдэдэг.

Һургуулиин университедэй хү- дэлмэрилэгшэдэй һуралсалайнгаа хүдэлмэри хайшан гээд һайнаар ябуулха тухай хөөрэлдэжэ байха үеэр һургуулиин директорэй ка- бинедтэ аян замай лагериин сове- дэй зүблөөн болоожо байба. Тэрэ зүблөөе соведэй түрүүлэгшэ—10- дахи классай һурагша Николай Куликов хүтэлбэрилөө. Гэртээ ба- лайшье үүсхэл гаргадаггүй хү- бүүд, басагад зүблөөн дээрэ ха- маг юумые хуу мэдэдэг, эдэбхитэй хүнүүд болоод һуугаа даа. Тии- мэ байншьетүй арганьгүй. Юуб гэхэдэ, энэ зун Абхазида өөрын лагерь эмхидхэхэ гэжэ үнэн зүр- хэнһөө этигээд, бүхы шадалаараа хүдэлмэрилөө ха юм.

Үнгэрэгшэ жэл хүн зоной ажа- һуудаг тосхонһоо холо, далайн эрьедэ, угаа зохид талмай шэлэ- жэ абаһан байха. Тэрэнь гурбан талаһаа үдхэн ой модоор бүрхөөг- дэнхэй, үндэр хабсагайта хадаар хүреэлэгдэнхэй. Теэд иимэ тал- майе амаралтын гоё һайхан газар болгохын тула ажаллаха хэрэг- тэй болоо бшуу. Тэрэ талмай дээ- рэхи һоог бургааһые арилгаха, хада өөдэ гараһан хабсагайе сэб- шэжэ табсан хэхэ, лагерьтаа сорогоор уһа асарха, зайн гал оруулха хэрэгтэй байба. Һургуу- лиин эдэбхитэд хэдэн арбаад тон- но хэрэгтэ хэрэггүй модо шулуу, шорой шохой ондоо тээшэнь абаа- шажа, талмайгаа сэбэрлээ. Тиин мүнөө уһан замаар аяншалгын ла- гериин тэмдэгтэй сэнхир хүхэ туг талмай дээрэ далбажа байна.

Удаань үндэр хабсагай өөдэ аяншалга эхилбэ. Һургуулиинхид гансахан Кавказай хадын гоё һай- ханиие харадаг бэшэ, мүн хүдэл- мэришэдэй тосхон ошодог, хуу- шан хэрэмэй байһан газараар яба- даг, эртэ урдын һүмэ хиидэй зу- рагуудые харадаг юм. Бидэнэр Грузиин үндэһэн соёлые ойлто- хын тула оролдолто гаргалагбди.

Хараһан үзэһэн юумээрээ һа- наагаа амардаггүй. Бэеэ даагаад ябаһандаа, юумэ тухайлдаг боло- һондоо, бэрхэшээл дабаһандаа, ямаршье эрхэ байдалда хүдэлмэ- рилжэ шадаха байһандаа, үгөө ойл- голсодог болоһондоо тэдэнэр тон урматай. Үргэлжэ ябаһан сүүм- хээ хүндэ гэжэ басагад нэгэтэшье хэлээгүй юм. Шадалаар хэдышье заахан хүбүүд, басагадай үргэб- шэһөө хүндэ юумыень хубаалда- даг байгаа бшуу. Тиигэжэ аян замай лагерь элдэб бэрхэшээл да- баха, шэн нэтэрүү байха, Гэе бэе- дээ һанаагаа зобохо,энэрхы сэдь- хэлтэй байхаар хүмүүжүүлхэ һургуули болоһон байна. Бидэ багшанар тэдээндэ «заабаришал- даг» бэшэ, харин өөрынгөө дүй дүршэлые дамжуулдаг байгаабди.

Нэгэтэ эдеэлһэнэй һүүлээр үр- гэлжэ ябаһан мэшээгэйнгээ һу- раггүй хүнгэн болошоод байһыень обёорбоб. 10-дахи классай һураг- шад миниин үргэбшэһөө консервын баанхануудые абаад, үргэбшымни мүнөөхил зандаа хаһатай байхынь тула сухаари хэжэрхиһэн байгаа. Теэд, өнэмнай даншье ехэ удхатай ушар бэшэ юм бэзэ. Иимэрхүү юу- мэн ходо болодог ааб даа. Теэд энээнһээ уламжалан, манай ха- ни харилсаан, бэе бэедээ хүн ёһоор хандаха ябадал бүрилдэдэг шуу.

Бидэ, багшанар болон хүмүү- жүүлэгшэд, үхибүүдэй һургуули- да һуража байхаһаа ажабайдалай дүй дүршэл олохыень хүсэжэ, оролдожо байдагбди. Энэмнай — һайн һайхан захяа заабари ха- дуун абаха хэрэгтэнь туһалха бшуу.

Манай һургуулиин хашаа соо теплицэ бии юм. Үүдэнэйнь ха- жууда тэбхэр самбар байдаг. Теп- лицэ бариһан һургуулиин эрхим барилгашадай нэрэнүүд тэрэ сам- бар дээрэ бэшээтэй. Тэдэ һурагшад үни хада манай һургуули дүүргэ- жэ, студентнэр болонхой. Һая авиационно институдай студент Владимир Кузнецовтой уулзаба гээшэб. Манай һургуулида һура- жа байхадаа, эрхим һайн барил- гашан гэжэ суурхадаг һэн. Володя үнгэрөөшэ зун Алас-Дурна хи- заарта, Номгон далайн эрьедэ амарһан, Тиихэ зуураа, һуража байһан институдайнгаа комсомол- шуудай бригадада оролсон, ба- рилга дээрэ хүдэлмэрилөө. Тэрэнь залуушуулай һайн дураар өмхид- хэгдэһэн байна. Тэрэл институдта һурадаг, миниин шаби байһан Александр Кокорев үнгэрөөшэ зун Сагаан далайда амархаяа ошоо һэн. Тэндэ загаһа баридаг онгосо дээрэ матросоор хүдэлөө. Юундэ гээ гэб? Мүнгэ олохо гэжэ оролдоогүй. Һургуулидаа бараг дээгүүр стипенди абадаг һэн. Тү- рэлхидыньшье шадал зэргээрээ хүбүүгээ тэдхэдэг байгаа.

— Загаһашадай онгосын мат- рос ямар уялга, үүргэ дүүргэдэг юм гээд мэдэхэеэ һанаа һэм,— гэжэ Александр Кокорев миниин асуудалда харюусаа бэлэй.

Юрий АЙХЕНВАЛЬД,
Москвагай 551-дэхи һургуулиин багша.
(АПН).

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

„ДРУЖБА“ КОЛХОЗДО

Һаалишан Батуев түрүүлһээр

Һүүлшын хоёр жэлэй турша соо Даба Цыденович Батуев кол- хозойнгоо һаалишадай дунда дэл- гэрһэн социалис мүрысөө тол- гойлно.

Нёдондо Даба Цыденович даа- жа абаһан 18 үнеэнһээ дүн хам- та 21 тонно һү һаажа, 18 тугал түлжүүлээд, республикын түрүү малшадай зүблөөндэ хабаадалсаха эрхэ олоһон юм. Иигэжэ өрхим һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Батуев нэгэ тугал нэмэл- тэ түлбэри абаа, «Социалис мү- рысөөнэй ударник» гэһэн хүндэ- тэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Түрүү һаалишан партиин түү- хэтэ XXIII съездын шиидхэбэри- нүүдтэй танилсаад байхадаа, та- бан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэг- тэ өөрынгөө хубитые оруулхын тулада эршэ хүсэеэ зангидан ажаллажа байнхай. Ажалайнь 10 һарын дүнгүүдые согсолон ха- раад үзэхэдэ, Даба Цыденович үнеэн бүриһөө 1655 литр һү һаа- жа, аймагайнгаа һаалишадай дунда хоёрдохи һуури эзэлэн, КПСС-эй райкомой болон аймсо- ведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

— Мүнөө үбэлшье үнеэдһээ ехэ һү һаажа болохо,—гээд нү- хэр Батуев хэлэдэг. Хэлэһэнээ ажал дээрээ тэрэнэй харуулхань лабтай.

Шэнэ барилганууд

Колхоз дотор һүүлэй жэлнүүд- тэ яһала томо барилганууд бү- тээгдэжэ, ашаглалгада оруулагда- һан байна. Тэрэ тоодо 1966 ондо Баарайн һаалиин фермэ дээрэ 200 үнеэдэй байра баригдаа, 100 тугал шэнэ байрада ороо. Даагай гэжэ газарта 500 түлгэдэй бай- ра, Бүтүү-Зэдэдэ 100 буруудай үбэлжэхэ байра баригдажа дүүр- гэгдэбэ. Гадна Бага-Талын фер- мын малшад 100 гаран тугал үбэлэй хүйтэндэ байлгаха байра- тай болоо.

Агуу ехэ Октябриин 50 жэлэй ойдо зорюулжа социалис уялга- нуудые абахадаа колхозой гэ- шүүд бүри олон шэнэ барилга- нуудые бодхоохоор хараалаа. Жэ- шээнь, Шара-Азарга, Ёнгорбой һууринуудта бани бүтээгдэхэ. Ёнгорбойдо 300 хүнэй һууритай шэнэ клуб баригдахаар түсэблэг- дэбэ. Ерэхэ жэлдэ олохон малшад мүн лэ шэнэ байшан гэрнүүдтэ түбхинэхэнь.

Колхозой гэшүүд һуурин ню- тагуудайнгаа түхэл шарай шэ- нэдхэн хубилгахын тулада тэдэ- нэйнгээ гудамжануудта хэлэн зуугаад модо тарижа, сэсэг наб- шаар надхуулхань.

Б. ДОРЖИЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Захаамин.

НАЙМААН ЯАХАДАА МУУБ?

Сэлэнгын совхозой Билютайда- хи отделениин малшад, һаалишад үбэлэйнгөө байрада оронхой. Шэ- мэрүүн хүйтэнэй хаһа ороо, ма- лай үбэлжэлгын тон харюусалга- тай үе эхилбэ. Элэ үдэрнүүдтэ малайнгаа хүшэ таргые бууруу- лангүй, һайнаар харууһалжа, тэжээжэ шадабал малһаа абтаха ашаг шэмыень доошолуулхагүй, түл абалгые эрхимээр хангаха арга нүхэсэл байгуулха болоно- бди. Энэ зорилгоёо малшад, һаа- лишад, мэргэжэлтэднай һайнаар ойлгожо, габшагай бэрхээр ажал- лажа байна.

Байгша ондо тус отделени урда жэлэйхиһээ нилээд ехэ үбһэ тэ- жээл бэлдэжэ абанхай.

Октябриин социалис револю- циин 50 жэлэй ойн түүхэтэ бая- рые ажал хүдэлмэриин ехэ ам- жалтаар угтахын түлөө абаһан социалис уялгануудаа һайнаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь ажалшадта шухала бүхы арга нүхэсэл олгохо тээшэ ехэ удха шанартай. Малшадай гэр байрые заһабарил- ха, дулаалха талаар хараалагда- һан хүдэлмэри хуу хэгдээ.

Теэд ажалшадые эд бараагаар, элеэ хоолой зүйлөөр жэнцэдгүй һайнаар хангаха ябадал зарим тээгүүр мууса эмхидхэгдэнэ.

Билютайн отделениин ажал- шадые Сэлэн-Дүүмын совхозраб- коопой магазинууд хангадаг юм. Түб һуурин газарнуудта ажа- һуугшадые элеэ хоолой зүйлөөр һаадгүй хангана. Хүн зоной ур- гэн хэрэглэлэй эд барааншье яһала өлбэг байдаг. Гэбэшье, тос- хонһоо холо һуудаг малшадые хангалга тон муу байна. Энэ юун дээрэһээ тиимэ байнаб гэхэдэ, нэн түрүүн автолавкын хүдэлмэ- рилэгшэдэй өөһэдынгөө ажалда харюусалгагүйгөөр хандадаг дээ- рэһээ ехэнхидээ болоно. Жэшээл- хэдэ, Билютай тосхонһоо 15—18 километр холо оршодог Шанаагай һаалиин гүүртын хэдэн отарануу- дай малшад һүүлэй үедэ ходо гом- дол гаргана. Гурил талхаар, бу- сад продуктаар дуталдана. Тэдэ- нэй гомдохонь дэмы бэшэ. Тэндэ- хи хүн зондо худалдаа наймаа хүргэдэг автолавкын жолоошон Цыретор Балчинов һаянай тон муугаар ажаллана. Ондоо гээгүүр байдаг малшадые Даша Тогочее- вэй автолавка хангадаг. Тэрэнэй ябадаг газарай малшад, таряашад урматай, баяртай байдаг. Юуб гэхэдэ, нүхэр Тогочеев өөрынгөө даалһан хүдэлмэридэ үнэхөөрөө оролдожо, урагшатай һайнаар ажаллана бшуу.

Ажалшадые эд бараа, элеэ хоо- лоор хангаха хэрэг һайнаар таби- ха, автолавкануудай ажалые хи- нажа байха тушаа совхозрабкоо- пой түрүүлэгшэ нүхэр Иванов анхаралаа табиха бэзэ гэжэ найдагдана. Холуур һуудаг малшад илангаяа һайнаар хангагдаха ёһотой бшуу.

Д. ДАШИЕВ.
Сэлэнгын совхозой гурбадахи отделениин эрхилэгшэ.

Аймагуудай газетын хуудаһануудһаа

ОКТЯБРИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Прибайкалиин аймагай **«Прибайкалец»** газетэ Октябриин рево- люциин 50 жэлэйнь ойдо зорюу- лан, өөрынгөө хуудаһанууд дээрэ түүхэдэ хабаатай һонин һонин ма- териалнуудые хирэ-хирэ болоод лэ толилжо байдаг заншал тог- тоонхой. Һүүлшынгээ нэгэ номер- то Байгал далайн эрье дээрэ, Кика голой адагта һууришаһан Гремячинск тосхоной түүхэ тухай хөөрэнэ. Хэзээни урда сагта за- гаһа, ангай хойноһоо ябаһан ан- гуушадай зэмьеэгэй байһан зэр- лиг газарта мүнөө Гремячинск тосхон тогтоод, нилээд хүгжэнги томо һуурин болонхой.

Хэрбээ арба юһэдэхи зуун жэ- лэй эсэс багаар гушаад үрхэтэ айл эндэ ажаһуудаг байгаа һаа, мүнөө аяар долоон үйлсэ болон жэрылдэнхэй. Кооперациин пред- приятинууд, загаһанай завод эн- дэ оршодог. Тосхоной хүн зоной ажаһуудалай эрилтые дүрбэн ма- газин, столово, клуб, библиотекэ, үргэн экрантай кино, почто болон бусад эмхи зургаанууд хангадаг.

Урдань харанхы мунхаг, эрдэм һургуулигүй байһан хүбшын оёо- рой бишыхан һууринай ажалшад мүнөө бүгэдэндөө эрдэм мэдэрэ- лээр нэбтэрэнхэй. Эндэ дээдэ һургуули дүүргэһэн 24 хүн хү- дэлжэ байдаг.

БАЯН УРГАСЫН ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Кабанскын аймагай **«Байгалай галнууд»** гэжэ газетэ өөрынгөө хуудаһанууд дээрэ экономическа клуб эмхидхэнхэй. Иимэ гаршаг доро ажахынуудай, промышленна предприятинуудай экономико һай- жаруулха асуудалаар мэргэжэл- тэд хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг.

Аймагай хүдөө ажахын үйлэд- бэриин управлениин начальник, агроном нүхэр Данько «Баян ур- гаса абаха арга боломжо» гэһэн асуудалаар бэшэнэ. Энэ статья соогоо нүхэр Данько ойрын жэл- нүүдтэ аймагай совхозуудта ороо- һо таряа абалгые 34,6 процен- тээр дээшэлүүлхэ арга боломжо- нуудай бии байһан тухай хөөрэ- жэ үгэбэ. Ерэхэ жэлнүүдтэ та- ряалангай талмай аймаг дотор 425 гектараар үргэдхэгдэхэ, 800 гектар газарай нюруу тэгшэлэгдэ- хэ, 250 гектарай шугы бургааһан сэбэрлэгдэхэ байна.

Тэрээнһээ гадна утэгжүүлэгдэ- дэг таряалангай хэмжээн хойто жэлдэ 22 мянган гектарта хүргэг- дэхэ, ехэ хэмжээнэй намаг ха- таагдаха юм. Аймагай совхозуул торф бэлэдхэхэ шадабаритай бо- лоһон. Иимэ үтэгжүүлтэ нёдондо Кабанскын совхоздо 11.500 тон- но бэлэдхэгдэһэн байна. Тэрэниие хэрэглэһэнэй ашаар гектар бури- һөө 200 тухэригэй сэбэр олзо абаһан жэшээтэй.

ШЭМЭТЭЙ ТЭЖЭЭЛ

Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада республикын колхоз, совхозуудта үлтиргэгдэһэн һолоомо дрожжоор эһээжэ шанаржуулдаг дүй дүр- шэл үргэнөөр хэрэглэгдэдэг бо- лонхой. Тэрээнһээ уламжалан, Ивалгын туршалта-үйлэдбэриин ажахы тэжээлэй ороохо дрожжоор эһээхэ арга туршаһан байна.

Тэрэ онол аргые үргэнөөр хэ- рэглэхэ зорилгоор, **«Улаан Сэлэнгэ»** газетэ өөрынгөө хуудаһан дээрэ зоотехник нүхэр Цоктоевой заабари толилбо. Тэрэ заабари до- тор тэжээлэй ороохо яажа дрож- жоор эһээхэ технологи, эһээбэри бэлдэхэ заабари болон бусад һо- нирхожо уншамаар зүбшэлнүүд үгтэнхэй.

Үнэхөөрөөшье иимэ тэжээлэй аша туһа яаха аргагүй ехэ юумэ байна. Жэшээнь, Зэдын аймагай «Мир» колхоз энэ онол арга хэ- рэглэжэ туршаһан байна. Һаа- лиин хоёр гүүртын үнеэдтэ үл- тиргэгдэһэн ороохо хуурайгаар эдюулээд байхадаа, суудхэ соо 490—510 килограмм һү абадаг һаа, харин дрожжоор эһээһэн тэ- жээлэй ороохо үгэдэг болом- соорнь һүнэй оросо али боло дээ- шэлээ. 10 хоног соо һааһан һү- ень хамталаад үзэхэдэнь, үдэрэй орошо 910—930 килограмм бо- лоо бшуу.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ТЭМДЭГ

Манай республикын Хяагтын аймаг хаяа хадхажа һууһан Мон- голой Арадай Республикын Сэ- лэнгын аймагтай хани барисаа- найнтаа холбоое улам бэхижүүл- жэ байдаг. Тэрэнһээ эхи абан, эдэ хоёр аймагай газетэнүүдэй хоо- рондо мүн лэ аха дүүгэй холбоо барисаан байгуулагдана.

Октябриин революциин 49 жэ- лэй ойн һайндэрые тэмдэглэхын урдахана Хяагтын аймагай **«Ленинэй туг»** газетэ өөрынгөө гурбадахи хуудаһан дээрэ Сэлэн- гын аймагай «Сүхэ-баатарай туг» газетын материалнуудые андал- даанай гуримаар толилбо. Агуу- ехэ Октябриин 49 жэлэй ойн баяр- та зорюулһан, монгол-совет хани барисаанай заншалта 14-дэхи һарын Сэлэнгын аймаг дотор эр- шэмтэйгээр ябажа байһан тухай нүхэр Лувсандоогой, «Манай агууехэ зорилго» гэһэн Сэлэнгын аймагай парткомитедэй секретарь нүхэр Жамсаранай статьянууд эндэ тунхаглагданхай.

Тиихэдэ «Багша Болд», «Һаа- лишан Лавaасүрэн» гэһэн гаршаг- тай, түрүү хүнүүд тухай бэшэһэн хөөрөөн һонирхолтойгоор бэшэг- дэнхэй.

Улаан-Үдын универмагта шэнэ таһаг нээгдэбэ. Эндэ телевизор, радиоприемник худалдагдана. Тэндэ хүн зон хододоо олон байдаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: универмагай шэнэ таһаг соо.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

«ДУУНТАЙ УУЛЗААГҮЙДӨӨ» ХАЛАГЛАНАБ

Номой хэблэлһээ гаража байһан ном бүхэн уран зохёолшодо баяр асардаг гү? Даб дээрэ харюусаханшье түбэгтэй юм аабза. Гэбэшье номой автор абяагүй ябахые оролдодог. Тиигэхэньшье баһа буруугүй. Теэд хайшан гэжэ тэрэ шэнэ номыень олон тоото уншагшад угтадаг бэ? Эрилтэ ехэтэй уншагшадые һонирхуулмаар бэшэгдэһэн байгаа һаа, хэнэйшье мэдэхээр, тэрэ номынь бушуу түргэнөөр наймаанда тарашадаг шуу. Эгээл тиихэдэнь уран зохёолшо баярлаха, уншагшадайнгаа эрилтэдэ таарама зохёол одоошье бэшээб гэжэ амгалан тэнюун ябаха юм.

Гэбэшье зохёол бүхэн онсо өөрын илгаатай байдаг шуу. Тиихэдэ уншагшадаймнай эрилтэ нилээд дээшэлэнхэй. Тимэһээ жэжэ божо, боро мүрэй бүтээлнүүдые хэрэгсээдэгшьегүй аабза. Муунь юуб гэхэдэ, манай буряад зохёолшод зарим уншагшадай эрилтые һайса ойлгодоггүй хаш.

Энэ шухала асуудал поэт Владимир Петоновтошье хабаатай гэжэ һанамаар. Ушарынь гэхэдэ, һаяшаг Буряадай номой хэблэлһээ Вл. Петоновой «Дуунтай уулзалга» гэһэн рассказуудай согсолборп гараһан байна. Энэнь прозоор бэшэгдэһэн хоёрдохи номынь болоно. Поэт хүн прозоор зохёол бэшэхэ ёһогүй юм гэжэ эндэ хэлэгдэнэгүй. Харин уран гоё, хурса үгэ хэлэтэй шүлэгшэд яһала урагшатай, зүриидөөнэйнгөө талаар орёо гүнзэгышье удхатай рассказуудые бэшэдэг аабза.

«Дуунтай уулзалга» гэһэн номынь Вл. Петоновто амжалта, баяр асараа гү?

«Дуунтай уулзалга» гэһэн рассказаар номынь нээгдэнэ. Тухайлхада, тус рассказ номойнь бүхы зангилаае бэелээ абаһа ха. Теэд энэ шухала үүргыень бэелүүлжэ шадана гү?

Рассказай нэгэдэхи хэһэгтэ уншагшад поэт Вл. Петоновтой, райкомой секретарь Сандан Балхановичтай, аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ «Шантагархан шара, нялсагархан» Висатай дайралдаха, шүлэг хайшан гэжэ бэшэгдэдэг бэ гэжэ хоорондоо хорон хооһоор ярилдахыень хашартараа шагнаха ушартай болоно.

Ойлгогдоногүй, ямар һуури ээлтхын, ямар удха гаргахын тула энэ хэһэг рассказдань оруулагдаа гээшэб? Шүлэг тухай арсалдахын түлөө гү? Тиигээшье гэлэй. Теэд уран зохёолой шухала һалбари болон түбшэн шүлэг тухай хөөрэлдэхын тула онсо өөрын һанамжа, урдань үшөө дурдагдаагүй нэгэл тиимэ философско удха түгэлдэр бодомжонууд оруулагдаха ёһотой байгаа бэшэ гү? Тиимэ.

Вл. Петонов, «натагархан шара, нялсагархан» Виса ба райкомой секретарь Сандан Балханович айл соогуур гороолжо ябаһан тахяануудһаа, огторгойн сэлмэгтэ жаргажа байһан булжамуурһаа ондоо юумэ харанашьегүй, һонирхоношьегүй. Үнгэржэ ерэхэдэ, «ДТ-54» гэжэ тракторай орондо «ДТ-50» гэһэн түхэлэй трактор һанаанһаа абажа бэшэжэрхёо. Иимэ түхэлэй трактор үшөө гаргагдаагүй һэм шуу. Энээндэнь хэн зэмэтэйб: автор өөрөө гү, али редактор гү?

Саашадаа юун болоноб? Түрүүшын хэһэгыень абаад үзэхэдэ, лирическэ герой юу хэхээ, ямар туһа хүргэхөө худөө нютаг командировкоор гараа юм? «Во, реализм — и никаких твоздей!» гэжэ «нялсагархан» Висын оогылхые шагнахаа гү?!

Саашадаа Сандан Балхановичай аба тухай, тэрэнэй бата наһан, яажа Бахбай баянда дарлуулһан, тиигээд большевигүүдтэй нэгэдэһэн, нютагай баяшуулые үгы хэлсэһэн, түрэл нютагтаа хамтын ажахы эмхидхэлсэһэн тухай хэлэгдэнэ. Хамаг юумэн тухай хэлэгдээ, бэшэгдээшье гэлэй. Саашадахи хүгжэлтэнь холбоо барисаагүй, таһархай удархай, нэгэл тиимэ зүүдэн мэтээр үлхэлдэн үнгэрнэшэ.

Иимэ жаахан рассказ соо тоогүй олон геройнууд, эндэшье тэндэшье үзэгдэһэн эпизодууд һубарилдан гарана. Ушар тиимэһээ рассказай сюжет задаршана. Нэгэл бараг гэжэ һанагдаһан темэ бултайһан аад, таһа сабшуулшаһандал мухардашана.

Баалханай үйлэ зоболонгые тэсэжэ тараһандань, һайн һайхан байдал тээшэ бүхы һаналаараа эрмэлзэжэ ябаһандань этигэмээр гэлэй. Теэд герой бүхэнэйнгөө саашанхи ябадалые автор харгыһаань хадууруулаад, ямаршье хүнэй үнэншэмөөр бэшэ үйлэ хэрэгүүдтэ асарна.

Жэшээнь, Баалхан хүбүүн Бахбай баянай хонидые адуулалсажа ябатараа, ойн захада танигдаагүй хүнүүдтэй гэнтэ уулзашана. Авторай үнэмшэлгөөр, эдэ хүнүүдынь улаантан хэбэртэй. Тэдэниие танягүй ябаһан тула Баалхан айна. «Зай, зай, дурагүй һааш, баалахагүйбди!— гэжэ мантагар шара ород туултан хүндэ тараараа ээм дээрэһээнь альгадаба». Альгадаба гэжэ гү?...

Үгытэй хүнүүдые эрхэ сүлөөтэй болгохын тула баяшуултай тэмсэжэ ябаһан большевигүүд заяандаашье иигэжэ хэлээгүй ёһотой. Улаантантай уулзаһанаа һайса ойлгоогүй ябаһан Баалхан хожомынь тэдэнтэй нэгэдэшэнэ. Энэ ушарынь бүри ойлгогдоногүй. Бахбай баянда үнэхөөрөөшье дарлуулжа ябаһан, һайн һайхан һаналтай хүнүүдые бэдэржэ арилхам гэжэ ойлгохо болотороо хүбүүн гансата бэшэ сэдьхэлээ гүйлгэһэн, ухаан бодолоо хурсадхаһан лэ байха. Энэ хубилалтань огто харагданагүй. Тиимэһээ Баалханай саашанхи ябадал «дээрэһээ бууһан, дэгнүүл дээрэ унаһан» шэнги һонигүй гээшэ.

Инаг дуран тухай Вл. Петонов иигэжэ бэшэнэ: «Нэгэтэ үдэшэлэн Баалхан инаг басагаа үдэшэбэ. Хорёо түшэжэ байтараа гэнтэ иигэжэ хэлэжэрхибэ:

— Субаана... Ши намда дуратайгша?

—Үй!—гэжэ сошордоһон абяа гаргаад, басаган хүбүүнэй шангаа гарһаа мултархаа оролдон, буруу хараба.

— Ямар һонин хүмши?.. Хайшан гэжэ... һая золгоһоор.

— Хамаагүй! Минии һамган болол даа!

— Мэдэнэгүйб, теэд... Гэртэхинһээ һурахал хэрэгтэй,—гэжэ залуу басаган пулаадайнгаа узүүр эмирбэ...».

Инаг дуран. Тиимэ түргэхэнөөр хуби заяагаа шиидхэжэрхихэнь гайхалтай. Мэдэгдэнэгүй, эндэ автор өөрөө ярана гү, али Баалхан яранагү?

Авторай үгөөр, большевик узэл сурталтай Баалхан гээшэмнай үгытэй хүнүүдтэ туһа хэхын тула өөрыгөө хайрланагүй, һүүлшынгээ зүһэм хилээмэ хубаалдахаһаа наагуур болоно. Тиигэжэ байтараа тэрэмнай үмсын ажахыда һоол дуратай, баяжаха эрмэлзэлгэтэй болоно. Хэзээдэшье орхигдохогүй энэ темые бодотоор хүгжөөгөө, ёһо гурим эбдээгүй һаа, рассказ өөрынгөө һууринда табигдаха һэн ха. Авторай яраһандань, темэ дээрээ ехээр хүдэлөөгүй, ёһотоор бодожо үзөөгүйдэнь халагламаар гээшэ.

«Энэ түүхэ домогые маанарта колхозой трактористнар хөөрэбэ...» гэжэ автор түгэсхэлдөө найдуулхые оролдоно. Иимэ найдуулга ямаршье үндэһэгүй. Сандан Балхановичые, «нялсагархан» Висые, авторай өөрыгөөшье эндэ хүсөөр няагаагүй һаа, Баалханай образ тобойжо гараха һэн ха. Баалхан хүбүүнэй, авторайшье бэдэржэ ябаһан ирагуу гоё, зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ дуунтай уулзажа шадаагүйдөө гэмшэмээр.

Гадна Вл. Петоновой «Дуунтай уулзалга» тэһэн ном дэн лэ «хүхиргүүгээр» шэмэглэгдэн гоёогдоо. Манай номой хэблэлэйхид онсо өөрын маяг оложо ядахадаа, бүри үни хада хэрэглэгдэһэн, үшөө үлүү һайханаар шэмэглэгдэн гарадаг түбэй хэблэлнүүдэй номуудые һажаахые оролдоһон байна. Энэнь тон муу. Һажаагаашье һаа, буряад маягһаа үндэһэлһэн шэмэглэл байха ёһотой бшуу. Номой гадар дээрэ авторай нэрэ бархайтар бэшэгдэнхэй. Энэнь харахада аягүй. Бэеэ һайрхаха гү, али оор тухайгаа тунхаглаха гэһэн удхатай гэжэ һанаштай.

Тус номдонь зураглалдал адлирхуу боһонихон «бүтээлнүүд» оролсоһон юм. Муунь гэхэдэ, тэдээн тухайнь эндэ хөөрөө дэлгэһэнэй дэмы гэжэ һанамаар. Улхынгаа, уран найруулгынгаашье талаар ёһото зохёол болоотүй гээшэ ха.

Һүлэмхи рассказуудай номууд ошо опиоод лэ гарашана. Юундэ? хэн энээндэ зэмэтэйб? Тиимэрхүү номуудые шүүмжэлһэн статьянууд «Буряад үнэн» газетэдэ гараа бэлэй. Муунь гэхэдэ, Буряадай номой хэблэлэйхид энээниие мүнөө болотор хараадаа абаагүй, муу юумые муу гэжэ голонгүйгөөр гаргажа байдагынь гайхалтай.

Гадна номой шэмэглэл удхадаа тааруу байха ёһотой бшуу.

М. ОСОДОЕВ.

АЖАЛША, УРАН ОЁДОЛШО

Норжима Сыреновна Осохоева Ахын аймагай эд хэрэглэгшэдэй оёдолой цехтэ 8-дахи жэлээ ажаллажа байна. Энэ нүхэрнай оёдолойнгоо даалгабарине хододоо 100 гаран процентээр дүүргэжэ, һайн шанартайгаар тушаадаг. Хэһэн ажалдаа эрилтэ ехэтэйгээр, үнэн сэхээр хандадаг тула Норжима Сыреновна аймагайнгаа Совэдэй депутатаар дэбжүүлэгдээ һэн.

Зураг дээрэ: Н. С. Осохоева.

П. ЖУЖАЕВАЙ фото.

УРАЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ УХААЛАН ЗОХЁОЛГО

Улаан-Үдын авиационно заводой хэдэн арбаад уралан нарижуулагшад Совет засагай 50 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын түлөө мүрысэнэ. Арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые бүтээн гаргаха талаар табан жэлэй түрүүшын жэлэй 10 һара соо үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн уралан нарижуулгын дурадхалнуудһаа хэдэн зуу мянган түхэригэй арьбалалта хэгдэһэн байха юм. Тэдэнэрэй хүсөөр 45490 килограмм түмэр, 105364 килограмм үнгэтэ металл, 457800 киловатт-час электрын элшэ хүсэн алматдаһан байна. Заводто энэ үе соо ухаалан зохёолгын 10 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Эдэ дурадхалнуудһаа 1800 гаран түхэригэй алмалта хэгдэнхэй.

Заводой уралан нарижуулагшадай дундаһаа техникүүд Мишенин, Терентьев, слесарьнууд Ковров, Жариков, мастер Власов болон бусад шалгарна.

Республикын телевидени «Октябриин 50 жэлэй новаторнууд» гэһэн конкурс-харалга үнгэргөө.

Энэ конкурсдо НТО-гой уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой 1250 гэшүүд хабаадалсаа. Конкурсын үедэ уралан нарижуулгын 1750, ухаалан зохёолгын 12, научно-техническэ һайшаан дурадхалгын 100 гаран дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байгаа.

Энээндэ республикын олохон предприяти үрэ дүн һайнтай байһан. Улаан-Үдын авиационно заводой новаторнууд конкурсоор илаһан байха юм.

Заводой уралан нарижуулагшадай коллектив һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө облпрофсоведэй Хүндэлэлэй грамотаар, 200 түхэриг мүнгөөр шагнагдаа.

Б. ФАЙБУШЕВИЧ.

БОЛОҺОН УШАР

ПИОНЕРНҮҮД АБАРБА

Ула хадануудһаа эхиеэ абан эршэдэһэн Аха гол мүлһэн гэнжэдэ хүрмэгдэхэгүй гэжэ хүсэлһэндэл, ууртай янзаар орьёлон урдана. Эрье захаарнь наадажа ябаһан 6 наһатай Олег Аржухаев 3-тай Володя Убашеев хоёр ойлгомторгүй голой гүнзэгы һабын уһа руу унашоо. Аюулай тохёолдоһые обёоржорхиһон нютагай һургуулиин пионернүүд Саша Хажеев Витя Наханцаков хоёр тэрэ дары туһа хүргэжэ, шэнгэхээ байһан багашуулые абарһан байна.

О. ТУЛАЕВ.

Орлик.

ХҮДӨӨ ТОСХОНОЙ ЯСЛИ-СААД

Үрэжэл гэжэ нютагта Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд ехэнхидээ ажаһуудаг. Тэндэхи малшадай хүүгэдэй байдаг ясли-саад түхэреэн сүүдхэдэ хүдэлдэг болгогдобо. Тиигэжэ малшад—гэрэй эзэн эхэнэрнүүд колхозойнгоо ажалда һаатабаригүй хабаадалсаха, сүлөөтэй сагаа зүбөөр хэрэглэхэ аргатай болоһон байна.

Үрэжэлэй ясли-саад байра байдал һайнтай, тэрэнэй байшан халуун уһаар дулаасуулагдадаг. Саадта 45 үхибүүд байлгагдана. Тэдэнэр гол түлэб малшадай хүүгэд юм. Юуб гэхэдэ, тус тосхондо колхозой 2-дохи МТФ, 1-дэхи ОТФ, гахайн фермэ болон тракторна бригада байрланхай.

Эндэ тусхай мэргэжэл шудалһан 2 багша-хүмүүжүүлэгшэ, 2 медицинскэ сестра-хүмүүжүүлэгшэ, 1 эдеэ шанагша ерэнхэй. Тэдэнэр багшанарай, медицинскэ, кооперативна училищи, техникум дүүргэһэн хүнүүд болоно. Мүн багшанарай училищине дүүргэһэн Надежда Самбуева ясли-саадые даана.

Н. САНДАНОВА.

СЭНГҮҮГЭЭР

Дээдэ-Мангирта тосхоной арад зон сүлөөтэй сагаа ооһэдынгөө клуб соо үнгэргэнэ. Клубайнь сценэ дээрэ уран һайханай самодеятельность хододоо наада харуулдаг болонхой.

Самодеятельностиин артистнууд элдэб мэргэжэлэй хүнүүд—һурагшад, хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд юм. Үбгэ, һамган—Евдокия Бутакова Михаил Баженов хоёрой наадалга харагшадые ехээр һонирхуулдаг. Самодеятельностиин наадаида шофер В. Казарбин, библиотекарь А. Унагаева, клубые даагша П. Унагаева гэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадана.

Бэшүүрэй мал шахан таргалуулдаг Хёлгын совхозойхид амаралтаа клубтаа иигэжэ үнгэртэнэ.

В. БОРИСОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ООН-до СОЦИАЛИС ОРОНУУДАЙ ГАРГАҺАН ҮҮСХЭЛ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 16. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXI сесси дээрэ Политическэ асуудалнуудай болон аюулгүйн асуудалнуудай талаар комитедтэ буу зэбсэг хуряаха асуудалнууд социалис оронуудай үүсхэлээр зүбшэн хэлсэгдэжэ байнхай.

Буу зэбсэг хуряаха тухай хэлсээ баталха шэнэ оролдолгонуудые гаргаха талаар 18 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедые уряалһан резолюциин проектые бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй 8 ороной түлөөлэгшэд дурадхаһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, ядерна зэбсэг тээһэн самолёдуудые өөрынгөө ороной газар дээрэһээ ондоо тээшэнь таргахаһаа бэеэ бариха эрилтэ бүхы оронуудта хэһэн резолюциин проектые Польшын болон УССР-эй делегацинууд комитедтэ дурадхаһан байна. Химическэ болон бактериологическа зэбсэгүүдые хориһон резолюциин проектые Венгриин Арадай Республика дурадхаһан байна. Удаань ядерна зэбсэг хэрэглэлгын хойшолонгүүдые шэнжэлхэ тухай Польшо дурадхал оруулаа.

Резолюцинуудай эдэ проектнүүд эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай хуби заяан тухай социалис оронуудай угаа ехэ оролдолго гаргадаг байһые харуулна. Генеральна Ассамблейн Нэгэдэхи комитедтэ үгэ хэлэлгын болоходо, эдэ асуудалнуудта гол анхарал хандуулагдана. Эдэ асуудалнууд хойшолуулагдангүй шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ олон ороной делегадууд үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэһэн байха юм.

Польшын, Украинын болон Венгриин дурадхалнуудые «идхалга хэхэ гэһэн» һэдэлтэ гэжэ харуулхые Американ түлөөлэгшэ У. Фостер оролдоһон байгаа. Энээндэнь УССР-эй делегат С. Т. Шевченко үсэгэлдэр шанга харюу үгөө. Үхэлтэ ядерна зэбсэгүүдые тээгээд, бусад оронуудай газар дээгүүр ниидэдэг бомбардировщигууд эб найрамдалда, хүн түрэлтэндэ ехэ аюул тохёолдуулжа болохо байна, бүмбэрсэг дэлхэйн арадуудай һанаа сэдьхэл ехээр зобооно гээд тэрэ хэлээ.

Польшын, Украинын болон Венгриин дурадхалнууд үсэгэлдэр Белоруссиин болон Непалай зүгһөө дэмжэгдээ. Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулгада зорюулагдаһан, буу зэбсэг хуряаха асуудал шиидхэлгэдэ туһалхаар эдэ социалис оронуудай үүсхэлые дэмжэхыень Нэгэдэхи комитедые Непалай делегат уряалаа.

Гансахан лэ Англиин түлөөлэгшэ лорд Чалфонт социалис оронуудай үүсхэлые буруушаажа, Нэгэдэхи комитедэй үсэгэлдэрэй заседаны дээрэ үгэ хэлээ. Польшын, Украинын болон Венгриин дурадхалнууд «хүйтэн дайнай оршон байдалые һэргээхэ гэһэн һэдэлгэ» болоно тэһэн хэбэртэйгээр тэрэ США-гай делегадай удаа һэдэлгэ гаргаһан байна бшуу.

ООН-до КНР-эй хуулита эрхые һэргээхэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 16. (ТАСС). ООН-до КНР-эй хуулита эрхые һэргээхэ тухай резолюциин проектые 10 орон—Албани, Алжир, Камбоджо, Конго (Браззавиль), Куба, Гвиней, Мали, Пакистан, Румыни болон Сири хамтадаа оруулаа.

КНР-эй бүхы эрхые һэргээхэ, ООН-до Хитадай гансахан лэ хуулита түлөөлэгшэнь—КНР-эй правительствын түлөөлэгшэд гэжэ мэдэрхэ, ООН-до, тэрээнтэй холбоотой бүхы организацинуудта хуули бусаар һуури эзэлжэ байһан чанкайшис түлөөлэгшэдые намнаха гэжэ Генеральна Ассамблей шиидхэнэ гээд проект соо хэлэгдэнэ.

Индиин уран зохёолшодто, журналистнуудта шагналнууд барюулагдаба

ДЕЛИ, ноябриин 16. (ТАСС). Совет-энэдхэг хани барисаа бэхижүүлхын түлөө «Советүүдэй орон» гэжэ журналай дэргэдэ байгуулагдаһан фондын шагналнуудта Индиин бүлэг олон уран зохёолшод, поэдууд хүртэһэн байна. Ород болон совет авторнуудай зохёолнуудые Индиин хэлэн дээрэ оршуулһанай түлөө, совет-энэдхэг харилсаа болон бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдал бэхижүүлгэдэ туһалһан литература болон журналистикын талаар эрхим зохёолнуудай түлөө эдэ шагналнууд олгогдоо.

«Инди Советскэ Союз хоёрой хоорондохи хани барисаан—хоёр ороной правительствануудай хоорондохи хани барисаан, энэдхэг болон совет арадуудай хоорондохи хани барисаан болоно»,—гээд шагналнуудые барюулгын ёһолол дээрэ премьер-министр Индира Ганди үсэгэлдэр мэдүүлээ. «Энэ ёһотой һайн хани барисаан улам саашадаа хүгжэн бэхижэхэ гэжэ найданаб» гээд тэрэ хэлээ.

УРДА ВЬЕТНАМ. Американ сэрэгшэ алуулһан эхэнэрэй захада.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

САЛИН ХҮЛҺЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ИТАЛИ

РИМ. Ажалай шэнэ хэлсээ баталхын, ажалшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө Сицили арадай хойто талын рудингуудай горнягууд удаан саг соо нэтэрүү шанга тэмсэл хэжэ байнхай. Гурэнэй мэдэлэй шахтануудай 4.500 хүдэлмэришэн салин хүлһэеэ нэмээлгээ. Тэдэнэр аралай бүхы шахтёрнуудай 90 шахуу процентнь болоно.

Эзэд баяшуулай эсэргүүсэлтые нугалха, ажалай шэнэ хэлсээ баталха ябадал түйлаха зорилго мүнөө горнягуудай үмэнэ табигдана.

ФРАНЦИ

ПАРИЖ. Тон томо «Рон-Пуленк» гэжэ химическэ концерның Леондохи «Родиа-Сета» гэжэ синтетическэ бүд гаргадаг заводуудай 7 мянган хүдэлмэришэн 24 часай забастовко хээ. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажал хүдэлмэриин тэбэдэл доошолуулха эрилтэ забастовко хэгшэд табиһан байна.

АНГЛИ

ЛОНДОН. Промышленна город болохо Манчестертэ «Масси-Фергюсон» гэжэ компаниин машина бүтээлгын заводой 1.500 хүдэлмэришэд забастовко хэжэ байнхай. Салин хүлһэ дээшэлүүлхые предприятиин захиргаанай арсаһанда эсэргүүсэн тэдэнэр забастовко хээ.

Халл городой автобусуудай хүдэлмэрилэгшэд дүрбэн неделиин турша соо забастовко хэжэ байнхай. Тэдэнэр ажалай эрхэ байдал һайжаруулха, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ.

КОЛУМБИ

ГАВАНА. Аргентинын портын хүдэлмэришэдэй забастовочно тэмсэл дэмжэхын тулада Колумбиин докернууд Аргентинын суднануудһаа ашаа буулгахые арсаа гээд Пренса Латина агентствын корреспондент Боготоһоо мэдээсэнэ.

(ТАСС).

США-гай президент госпитальдо

ВАШИНГТОН, ноябриин 16. (ТАСС). США-гай президент Джонсон үсэгэлдэр госпитальдо оруулагдаа. Һүлһыень абажа хаяхын тулада нёдондо хэгдэһэн операциин дутуу дундануудые зайсуулхын тула тэрэ госпитальдо оруулагдаа. Тэрэнэй түбэнгиин хабдар мүн лэ зайсуулагдаха юм. Операци США-гай далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй Бетесдэхи госпитальдо хэгдэхэ юм.

Хэмэл одон олдобо

ЛОНДОН. (ТАСС). «Таймс» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Вознесения гэжэ арал дээрэ ажаглан хаража шэнэ станцине туршажа байһан Англиин эрдэмтэд Американ «Интелсат II» гэжэ хэмэл одые ажаглан хараа. Энэ жэлэй октябрь һарада энэ хэмэл одоной табигдаһанһаа хойшо тэрээнтэй али бүхы холбоон таһалданхай байһан юм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Советдэй депутат» гэһэн түрүү бэшэг. «Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ» гэһэн гаршаг доро материалнууд толилогдоно. Буряадай АССР-эй Верховно Совеедэй Президиумэй Указууд. ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Партийна организаци ба ажахын хубилалта» гэһэн рубрика доро «Теплоприбор» заводой партийна сугдаанһаа материал.

Гурбадахи хуудаһанда: «Байгаали, үг заншал, архитектура» гэһэн О. Серовагай корреспонденци. Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Уншажа шадаха гүбди?» гэһэн АПН-эй корреспонденци. Нютаг нютагай һонин.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67. зам. редактора — 38-42, зам. редактора — 35-84. секретариата — 27-37. отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный — 48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни — 40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации — 34-05 и перевод — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-02071. Зак. № 1141.